

DWUDZIESTE SIÓDME SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ

WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1900.

WE LWOWIE.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego 1. 1.

1900.

RV. 1. 1. 1943

Syry 143

TRZEŚĆ :

1. Tablica poglądowa do nauki historii literatury polskiej w gimnazjach, szkołach realnych i seminariach nauczycielskich. (Übersichtstafel der polnischen Literaturgeschichte mit besonderer Berücksichtigung der Literatur- Kunst- und Culturgeschichte des Auslandes). Ułożył prof. Artur Passendorfer.

2. Kronika i statystyka zakładu — przez Dyrektora.

Kilka słów o zadaniu i użyciu „Tablicy do nauki historyi literatury polskiej“.

Tablica nasza różni się zupełnie od tego rodzaju zagranicznych „tablic synchronistycznych“, a w dziedzinie naszego szkolnictwa jest — o ile nam wiadomo — pierwszą próbą.

Ponieważ mnóstwo szczegółów i dat, zamieszczonych na „Tablicy“, przestraszyć może niejednego na pierwszy rzut oka, przeto zaznaczamy zaraz na wstępie, że te całe zastępy nazwisk i szczegółów nie są na to, by je uczeń „kuł“ po kolei — tablica nasza ma przede wszystkim pomagać uczniowi w szeregowaniu w organiczną całość nabytych wiadomości i w wytwarzaniu ogólnych poglądów na poszczególne okresy piśmiennictwa polskiego. Jeżeli uczeń rozglądnie się bacznie w „Tablicy“, jeżeli uprzytomni sobie najważniejsze zdarzenia dziejów ojczystych i powszechnych, jeżeli zwróci uwagę na stan szkół, na najważniejsze czynniki, które dodatnio lub ujemnie oddziaływały na rozwój naszego piśmiennictwa, na wpływy obce, którym literatura polska ulegała, jeżeli następnie przebiegnie okiem literatury zagranicznej, dziedzinę sztuk pięknych i umiejętności, a wreszcie zastanowi się nad doniosłością wielkich odkryć i wynalazków — to w umyśle jego zarysuje się fizyognomia ducha danej epoki. Że cel ten osiągnąć można, o tem przekonała nas praktyka, gdyż już od szeregu lat posługiwaliśmy się tego rodzaju tablicami pisanymi.

W tablicy „dopełniającej“, która równocześnie opuszcza prasę drukarską, staraliśmy się skreślić obraz rozwoju wszystkich ważniejszych rodzajów poezyi i prozy — ze szczególnem uwzględnieniem dziejów dziennikarstwa i teatru w Polsce. *)

Za cenne wskazówki, z których w naszej pracy skorzystaliśmy, dziękujemy pp. profesorom: Konstantemu Niemczykiewiczowi, Antoniemu Stefanowiczowi i Władysławowi Zbierzchowskiemu.

We Lwowie, w lipcu 1900.

A. S.

*) Obje tablice na składzie w księgarni Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie.

STATYSTYKA ZAKŁADU

I.

Skład grona nauczycielskiego

z końcem roku szkolnego 1899 900.

ZAKŁAD GŁÓWNY.

A. Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych:

1. **Gerstmann Teofil**, Dr. filozofii, c. k. Radaca Rządu, dyrektor, uczył historii powszechnej w II. *a*, razem 2 godziny tygodniowo.
2. **Bobin Romuald** nie udzielał nauki w II. pfr. z powodu dłuższej choroby.
3. **Fialka Zdzisław** uczył matematyki w kl. IV. *a*, V. *a*, V. *b* i VII., razem 19 godzin tygodniowo.
4. **Gertowski Józef** uczył geografii w kl. I. *c*, II. *a* i II. *b*; języka polskiego w kl. II. *a*, II. *b* i III. *b*, razem 18 godzin tygodniowo.
5. **Golczewski Kajetan**, gospodarz I. *b* kl., uczył języka niemieckiego w kl. I. *b*, geografii w kl. I. *a* i III. *b*, historii powszechnej w kl. II. *b*, III. *b* i IV. *b*, razem 20 godzin tygodniowo.
6. **Grünberg Józef**, zawiadowca gabinetu geograficznego, gospodarz V. *b* kl., uczył geografii w kl. IV. *b*, historii powszechnej w kl. IV. *a*, V. *a*, V. *b*, VI. *a* i VI. *b*, razem 22 godzin tyg.
7. **Grzębski Edmund**, gospodarz VII. kl. zawiadowca gabinetu rys. geom., uczył geometrii i rysunków geometrycznych w kl. II. *b*, III. *b*, IV. *a*, IV. *b*, V. *a*, V. *b*, VI. *a* i VII., razem 21 godzin tygodniowo.
8. **Hickiewicz Władysław**, zawiadowca biblioteki uczniów, gospodarz II. *b* kl., uczył języka niemieckiego w kl. II. *b* i języka polskiego w kl. I. *c*, III. *a*, IV. *a* i IV. *b*, razem 19 godzin tygodniowo.
9. **Jurkiewicz Szymon**, gospodarz I. *c* kl., uczył języka niemieckiego

- w kl. I. c, III. a, III. b, IV. a i IV. b, razem 24 godzin tygodniowo.
10. **Koczyndyk Kazimierz**, gospodarz I. a kl., uczył matematyki w kl. I. a i III. a i historii naturalnej w kl. I. a, I. b, I. c, II. a i II. b, razem 22 godzin tygodniowo.
 11. Ks. **Myszkowski Tytus**, Dr. teologii, uczył rel. gr. kat. w kl. V. b, VI. b i VII., razem 3 godziny tygodniowo.
 12. **Niemczykiewicz Konstanty**, gospodarz III. b kl., uczył rysunków odręcznych w kl. III. a, III. b, IV. a, IV. b, V. a, V. b, VI. a, razem 23 godzin tygodniowo.
 13. **Passendorfer Artur**, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, gospodarz V. a kl., uczył języka niemieckiego w kl. V. a i V. b i języka polskiego w kl. V. a, V. b, VI. a i VI. b, razem 20 godzin tygodniowo.
 14. **Romer Eugeniusz** Dr. filozofii, docent na uniwersytecie, uczył geografii w kl. IV. a i historii w kl. VII., razem 6 godzin tygodniowo.
 15. **Schaden Jan**, gospodarz IV. b kl., uczył języka polskiego w kl. I. a i I. b, matematyki w kl. I. b, IV. b i VI. b, geometrii i rysunków geometrycznych w kl. VI. b, razem 24 godzin tyg.
 16. Dr. **Schönnett Maxymilian**, uczył historii naturalnej w kl. V. a, V. b, VI. a, VI. b i VII., razem 13 godzin tygodniowo.
 17. Ks. **Sieniatycki Maciej**, dr. teologii, uczył religii w kl. I. a, I. b, II. a, II. b i III. a, razem 10 godzin tygodniowo.
 18. Ks. **Słosarz Jan**, Dr. teologii, uczył religii w kl. III. b, IV. a, IV. b, V. b, VI. a, VI. b i VII., razem 16 godzin tygodniowo.
 19. **Sokołowski Antoni**, zawiadowca gabinetu chemicznego, gospodarz III. a kl., uczył fizyki w kl. III. a i III. b i chemii w kl. IV. a, IV. b, V. a, V. b, VI. a i VI. b, razem 18 godzin tygodniowo.
 20. **Stefanowicz Antoni**, zawiadowca gabinetu rysunków odręcznych, fachowy inspektor dla nauki rysunków w szkołach średnich i seminariach nauczycielskich Galicji i Bukowiny, uczył rysunków odręcznych w kl. VI. b i VII., razem 6 godzin tygodniowo.
 21. **Szuchiewicz Włodzimierz**, kawaler orderu Franciszka Józefa, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, na urlopie dla poratowania zdrowia.
 22. **Szczęsnowicz Zbigniew**, gospodarz II. a kl., uczył matematyki w kl. II. a, II. b i III. b, geometrii i rysunków geometrycznych w kl. II. a i III. a, kaligrafii w kl. I. a, I. b i I. c, razem 24 godzin tygodniowo.
 23. **Unczowski Henryk**, gospodarz IV. a kl., uczył języka niemieckiego w kl. I. a i II. a, języka francuskiego w kl. III. a, III. b i IV. a, razem 23 godzin tygodniowo.
 24. **Wernberger Idzi**, gospodarz VI. a i VI. b kl., uczył języka niemieckiego w kl. VI. a i VI. b i języka francuskiego w kl. IV. b, V. a, V. b, VI. a i VI. b, razem 23 godzin tygodniowo.

25. **Winterowski Leonard** uczył rysunków odręcznych w kl. I. *a*, I. *b*, I. *c*, II. *a* i II. *b*, razem 20 godzin tygodniowo.
26. **Zbierzchowski Władysław**, zawiadowca gabinetu fizykalnego, uczył fizyki w kl. IV. *a*, IV. *b*, VI. *a*, VI. *b* i VII., matematyki w kl. VI. *a*, razem 18 godzin tygodniowo.

Uwaga 1. W niniejszym wykazie nie uwzględniono niektórych przedmiotów klasy VII., gdyż z powodu słabości prof. Bobina nastąpiła po ustnym egzaminie dojrzałości zmiana w rozkładzie godzin. (Passendorfer Artur uczył w kl. VII. języka polskiego i niemieckiego, Wernberger Idzi języka francuskiego).

Uwaga 2. Uczniowie wyznania ewangelickiego pobierali naukę religii razem z uczniami innych szkół średnich, dwa razy w tygodniu w c. k. II. gimnazjum lwowskim.

B. Ąsystemei :

1. **Bączalski Wiesław** do rysunków odręcznych
2. **Bielski Roman** do rysunków odręcznych.
3. **Daszyński Mieczysław** do rysunków geometrycznych.

C. Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych :

1. **Cenar Edmund**, uczył gimnastyki 6 godzin tygodniowo.
2. **Golczewski Kajetan**, uczył historii kraju rodzinnego 2 godz. tyg.
3. **Grünberg Józef**, " " " " 4 " "
4. Dr. **Łuczakowski Konstanty**, uczył języka ruskiego 4 " "
5. **Rotter Chaim**, uczył religii mojżeszowej 4 " "
6. **Unczowski Henryk**, uczył języka angielskiego 2 " "
7. **Zbierzchowski Władysław**, uczył śpiewu 4 " "

FILIA.

Skład grona nauczycielskiego

z końcem roku szkolnego 1899/900.

Α. Nauczyciele przedmiotów obowiązkowych :

1. **Lityński Michał**, kierownik, redaktor pisma dla ludu „Niedziela“, uczył historii powszechnej w kl. III. c i IV. c, geografii w kl. I. d i IV. c, razem 9 godzin tygodniowo.
 2. **Cehak Adam**, uczył języka polskiego w kl. III. c, matematyki w kl. III. c i IV. c, rysunków geometrycznych w kl. II. c, III. c i IV. c, geografii w kl. II. c, razem 20 godzin tygodniowo.
 3. **Jaworski Alexander**, uczył języka polskiego w kl. I. d i IV. c, języka niemieckiego w kl. III. c, języka francuskiego w kl. III. c i IV. c, historii w II. c, geografii w III. c, razem 23 godzin tygodniowo.
 4. **Łuszczynski Zygmunt**, uczył języka polskiego w kl. II. c, rysunków odczytych w kl. I. d, II. c, III. c i IV. c, kaligrafii w kl. I. d, razem 20 godzin tygodniowo.
 5. Ks. **Myszkowski Tytus**, Dr. teologii, uczył religii gr. k. ob. w kl. I. d, II. c, III. c i IV. c, razem 8 godzin tygodniowo.
 6. **Riszka Robert**, uczył języka niemieckiego w kl. I. d, II. c i IV. c, razem 16 godzin tygodniowo.
 7. Ks. **Sieniatycki Maciej**, Dr. teologii, uczył religii r. kat. ob. w kl. I. d, II. c, III. c i IV. c, razem 8 godzin tygodniowo.
 8. **Stahl Artur** uczył matematyki w kl. I. d i II. c, historii naturalnej w kl. I. d i II. c, fizyki w kl. III. c i IV. c, chemii w kl. IV. c, razem 20 godzin tygodniowo.
-

Β. Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych :

1. **Lityński Michał**, uczył historii kraju rodzinnego, 2 godziny tygodniowo.
-

II. PLAN NAUKOWY

GALICYJSKICH SZKÓŁ REALNYCH.

(Dla kl. I. plan nowy, zatwierdzony rozporządzeniem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 1. maja 1900, L. 4202., dla kl. II—VII. plan przejściowy w myśl reskryptu c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 5. czerwieca 1900, L. 11512.)

Klasa I.

Religia (2 godziny na tydzień). Zasady katolickiej wiary i moralności.

Język polski (3 godziny na tydzień). Czytanie wzorów według wypisów. — Deklamacya. Należyte wygłaszanie z pamięci wzorowych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych. — Gramatyka: Elementarna nauka o zdaniu pojedynczem i o składni zgody; najważniejsze zdania poboczne; poznanie ważniejszych znaków pisarskich. Deklamacya imion. — Wypracowania piśmienne: cztery na miesiąc, a mianowicie: w pierwszym półroczu wyłącznie dyktaty, ułożone systematycznie, a obejmujące ważniejsze zasady i prawa pisowni; w drugim półroczu naprzemian dwa dyktaty i wypracowania stylistyczne, szkolne i domowe.

Język niemiecki (6 godzin na tydzień). Czytanie; uczenie się na pamięć słówek, zwrotów i całych ustępów; zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań; tłumaczenia; rozmówki. Znajomość odmian regularnych i głównych zasad składni; ćwiczenia ortograficzne. — Co tydzień zadanie szkolne. Tematy: dyktaty, ćwiczenia ortograficzne dla praktycznej wprawy, pisanie z pamięci ustępów memorowanych, retrowersye.

Geografia (3 godzin na tydzień). Zasadnicze pojęcia z geografii, traktowane w sposób poglądowy, o ile są potrzebne do zrozumienia mapy. Ruch dzienny słońca względem budynku szkolnego i siedziby szkoły w rozmaitych porach roku; na tej podstawie orientowanie się w najbliższym otoczeniu, na mapie i na globusie. Opisanie i wyjaśnienie oświetlenia i ogrzewania ziemi w obrębie kraju rodzinnego w ciągu całego roku, o ile te zjawiska zależą bezpośrednio od długości dnia i wysokości słońca. Przegląd oro- i hydrograficzny ziemi, tudzież położenie najgłówniejszych państw i miast

w poszczególnych częściach świata. Wprowadzenie do czytania na mapie z ciągłymi ćwiczeniami. — Próby rysowania najprostszycb przedmiotów geograficznych w związku z mapą.

Historya (2 godziny na tydzień). Najważniejsze podania, osoby i zdarzenia z dziejów kraju rodzinnego.

Matematyka (3 godziny na tydzień). Układ dziesiętkowy: Pisanie liczb u Rzymian. Pierwsze cztery działania na liczbach całkowitych i ułamkach dziesiętnych, oderwanych i mianowanych. — Wyjaśnienie układu metrycznego miar i wag. Ćwiczenia w prostem wnioskowaniu. Podzielność liczb, rozkład na czynniki pierwsze: największa wspólna miara i najmniejsza wspólna wielokrotność. Pierwsze 4 działania na ułamkach zwyyczajnych. Zamiana ułamków zwyyczajnych na dziesiętne i na odwrót. Rachunek liczbami wielokrotnymi. — Początki nauki form geometrycznych. Pojęcia zasadnicze geometryi i objaśnienie z poglądu brył elementarnych, jako sześcianu, graniastosłupa, ostrosłupa, waleca, stożka i kuli. Objąśnianie najważniejszych form geometryi płaskiej i ich cech głównych na podstawie poglądu. — Zadania: cztery szkolne na półroczu, oprócz tego mniejsze ćwiczenia domowe.

Historya naturalna (2 godziny na tydzień). W pierwszym półroczu: Zwierzęta, mianowicie ssawce i ptaki. — W drugim półroczu: Rośliny, mianowicie wybór roślin zarodkowych, na których najłatwiej zaznajomić można uczniów z zasadami zewnętrznej budowy rośliny.

Rysunki odręczne (4 godziny na tydzień). Rysowanie płaskich form ornamentu geometrycznego jako przygotowanie do ornamentu swobodnego. Łatwe ornamenta swobodne: kwiaty stylizowane: łatwe kształty naczyń w rzucie geometrycznym. — Materiał: ołówek, farba. — Objąśnienia: Zastosowanie i znaczenie ornamentów rysowanych.

Kaligrafia (2 godziny na tydzień). Pismo zwykłe łacińskie i niemieckie, pismo roudowe i igielkowe.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

K l a s a II.

Religia (2 godziny na tydzień). Dzieje starego zakonu z uwzględnieniem chronologii i geografii biblijnej.

Język polski (4 godziny na tydzień). Czytanie wzorów według wypisów jak w kl. I.* — Deklamacya jak w kl. I. — Gramatyka: Elementarna nauka o zdaniu złożonem. Powtórzenie deklinacyi imion, odmiana słów. Nauka pisowni i interpunkcyi uzupełniona i rozszerzona. Ćwiczenia ortograficzne jak w kl. I. — Wypraco-

*) Mitologia grecka i rzymska odpada.

wania piśmienne: trzy na miesiąc, na przemian dyktat, zadanie szkolne i domowe.

Język niemiecki (6 godzin na tydzień). Zdawanie sprawy z czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań, retrowersja: dłuższe rozmówki, memorowanie słówek, zwrotów i całych ustępów. Powtórzenie odmiany regularnej, poznanie najważniejszych wyjątków. — Co tydzień wypracowanie piśmienne (z tych co miesiąc jedno domowe). Tematy jak w kl. I.

Geografia (2 godziny na tydzień). Zwięzłe powtórzenie pojęć zasadniczych geografii matematycznej. Ruch pozorny słońca w rozmaitych szerokościach: z tego wynikające różnice w oświetleniu i ogrzewaniu ziemi jako podstawa klimatów. — Azja i Afryka pod względem położenia i zarysu tudzież co do oro- i hydrografii, etnografii i topografii z uwzględnieniem stosunków klimatycznych, o ile je można wyjaśnić z ruchu pozornego słońca. Związek między klimatem a roślinnością, płodami krajów i zatrudnieniem ludów należy traktować tylko na niektórych przystępnych jasno zrozumiałych przykładach. — Europa: pogląd na jej położenie i zarys, na oro- i hydrografię. Państwa Europy południowej i Wielka Brytania według zasad podanych przy geografii Azji i Afryki. — Początek ćwiczeń w szkicowaniu map.

Historia (3 godziny na tydzień)*. (2 godziny na tydzień): Najważniejsze osoby i zdarzenia z dziejów monarchii austro-węgierskiej z uwzględnieniem dziejów powszechnych. (1 godzina na tydzień): Najważniejsze podania, osoby i zdarzenia z dziejów kraju rodzinnego.

Matematyka (3 godziny na tydzień). Powtórzenie nauki o ułamkach, zwyczajnych. Rachunek liczbami niepełnymi. Mnożenie i dzielenie skrócone. Rozwiązywanie zagadnień z reguły trzech prostej i złożonej za pomocą wnioskowania. Najważniejsze wiadomości o miarach, wagach i pieniądzach. Nauka o stosunkach i proporcjach z zastosowaniem do rozwiązywania zagadnień z reguły trzech prostej i złożonej. Rachunek procentu prostego, prowizji i dyskontu. — Zadania jak w klasie I.

Historia naturalna (2 godziny na tydzień). Botanika: Rośliny, mianowicie dalszy ciąg nauki klasy pierwszej: przerobienie kilku roślin zarodnikowych i takich roślin zarodkowych, których obserwacja przedstawia większe trudności. Wdrażanie do zrozumienia podziału zasadniczego i rozpoznawanie najważniejszych grup roślinnych**).

Geometria i rysunki geometryczne (2 godziny na tydzień). a) Geometria (1 godzina). Zasady planimetrii do przystawania włącznie. b) Rysunek geometryczny (1 godzina). Ćwiczenia, w używaniu

*) Wyjątkowo w r. sz. 1900/901 3 godziny na tydzień, w latach następnych 2 godziny na tydzień.

***) Wyjątkowo w r. szk. 1900 przez cały rok botanika.

przyrządów rysunkowych. Rysunek konstrukcyjny w związku z materiałem przerobionym i z uwzględnieniem łatwych form ornamentalnych według wzorów.

Rysunki odręczne (4 godziny na tydzień). Rysowanie od ręki modeli geometrycznych pojedynczo i w grupach z poglądu. Ciąg dalszy rysowania ornamentów swobodnych z zastosowaniem farby. — Materiał: Ołówek (w danym razie pióro) farba. — Objasnienia: Zasady rysunku perspektywicznego z poglądu. Wyjaśnienia o rozwoju i celu ornamentów.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

Klasa III.

Religia (2 godziny na tydzień). Żywot Pana Jezusa i dzieje apostołskie również z uwzględnieniem chronologii i geografii biblijnej.

Język polski (3 godziny na tydzień). Czytanie wzorów według wypisów. — Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy, jak w kl. I. i II. Krótkie wiadomości o życiu i pismach celniejszych pisarzy, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta. — Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian*). — Deklamacya jak w kl. I. — Gramatyka: Przyśłówki, spójniki, przymki. Składnia rzędu. Prawidła pisowni. — Wypracowania piśmienne: dwa na miesiąc, naprzemian szkolne i domowe.

Język niemiecki (5 godzin na tydzień). Swobodniejsza reprodukcya czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych: uwzględnienie synonimów (zwrotów, podobną myśl wyrażających): uczenie się na pamięć. — Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o formach i składni rzędu. — Co miesiąc trzy zadania (dwa szkolne, jedno domowe). — Tematy: retrowersye, reprodukcye ustępów w szkole czytanych, streszczenia.

Język francuski (4 godziny na tydzień). Nauka czytania; memorowanie słówek, zwrotów i zdań; retrowersya i rozmówki. — Najważniejsze prawidła odmian regularnych (rodzajnika, rzeczownika, przymiotnika, zaimka). Słowa posilkowe; główne zasady konjugacyi regularnej; tworzenie najważniejszych czasów złożonych. — W I. półroczu co tydzień krótki dyktat w ścisłym związku z wziętymi ustępami. W 2. półroczu co 4 tygodnie dwa dyktaty i jedno wypracowanie szkolne. Tematy do dyktatów jak w I. półroczu; do zadań szkolnych: pisanie z pamięci memorowanych ustępów, retrowersye.

Geografia (2 godziny na tydzień). Geografia tych krajów europejskich, których nie traktowano w klasie II. (z wyłączeniem monarchii austriacko-węgierskiej); geografia Ameryki i Australii według

*) Mitologia w kl. III. w następnych latach odpada.

zasad, podanych w geografii w kl. II., mianowicie także co do wyjaśnienia stosunków klimatycznych. Ćwiczenia w szkicowaniu map.

Historya (3 godziny na tydzień)*. (2 godziny na tydzień): Najważniejsze osoby i zdarzenia z dziejów monarchii austriacko-węgierskiej z uwzględnieniem dziejów powszechnych. (1 godzina na tydzień): Najważniejsze podania, osoby i zdarzenia z dziejów kraju rodzinnego.

Matematyka (3 godziny na tydzień). Początki arytmetyki ogólnej. Nauka o czterech działaniach głównych na liczbach ogólnych o jednym i więcej wyrazach z wyłączeniem rachunku ułamkami. Podnoszenie do kwadratu i do sześciątu wyrażeń algebraicznych jedno- i w wielorazowych, tudzież liczb dziesiętnych. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego i sześciennego z liczb dziesiętnych. Ciągłe ćwiczenia w rachowaniu liczbami szczególnymi w celu utrwalenia wiadomości arytmetycznych z klas poprzednich, ćwiczenia w rachunku podziału. — Wypracowania pism. jak w kl. I.

Fizyka (3 godziny na tydzień). Wstęp: Rozciągłość i nieprzenikliwość ciał, stany skupienia: ruch i jego cechy, bezwładność. Siła, jej punkt przyłożenia, kierunek i wielkość. Pojęcie dwu sił równych: przedstawienie sił za pomocą odcinków. — Nauka o ciężkości: Kierunek ciężenia na ziemi, ciężar, jednostka ciężaru, środek ciężkości, rodzaje równowagi ciała podpartego. Dźwignia, waga równoramienna i waga rzymska, blok stały. Ciężar właściwy, gęstość względna.

Nauka o siłach molekularnych: Podzielność, drobina, dziurkowatość, spójność, przyczepność. Sprężystość, prawo sprężystości na ciągnięcie, waga sprężynowa.

Nauka o ciałach płynnych: Własności charakterystyczne tych ciał. Rozchodzenie się ciśnienia, powierzchnia pozioma. Ciśnienie hydrostatyczne. Reakcja wody wypływającej. Naczynia połączone (zjawiska włoskowatości). Zasada Archimedesesa. Łatwiejsze przypadki wyznaczenia ciężaru właściwego przez obserwację parcia płynów. Pływanie ciał. Areometr podziałkowy.

Nauka o ciałach gazowych: Własności charakterystyczne tych ciał. Wazenie powietrza, barometr, manometr, prawo Mariotta. Pompy wodne i pompy pneumatyczne. Lewar. Balon powietrzny.

Nauka o cieple: Wrażenie ciepła, temperatura. Zmiana objętości przez ciepło. Termoskopy, termometry. Ciepło właściwe. Przewodzenie ciepła, doświadczenia główne o promieniowaniu ciepła. Wyjaśnienie pór roku na podstawie ruchu ziemi około słońca. Zmiana stanu skupienia. Prężność par. Zasada maszyny parowej. Źródła ciepła.

Nauka o magnetyzmie: Magnesy naturalne i magnesy sztuczne, igła magnesowa, działanie wzajemne dwu biegunów magnetycznych. Magnetyzowanie przez rozdział, przez pocieranie. Magnetyzm ziemi,

* Wyjątkowo w r. szk. 1900/901 3 godz., w latach następnych 2 godz.

pojęcie zbroczenia i nachylenia z powtórzeniem odpowiednich wiadomości zasadniczych z astronomii. Busoła.

Nauka o elektryczności. Elektryzowanie przez tarcie, przez udzielanie. Przewodzenie elektryczności. Dwa rodzaje stanu elektrycznego. Elektroskopy. Siedziba elektryczności. Działanie kończyn. Działanie kończyn. Elektryzowanie przez rozdział. Najzwyklejsze przyrządy do wytwarzania i gromadzenia elektryczności. Burze. Gromochrony. — Ogniwo i stos Volty, dowód biegunowości elektrycznej. Prąd elektryczny. Najzwyklejsze ogniwa galwaniczne. Wytwarzanie ciepła i światła przez prąd. Elektroliza (rozkład wody i galwanoplastyka). Działania magnetyczne prądu. Telegraf Morsego. Zasadnicze doświadczenia o indukcji elektrycznej. Telefon i mikrofon. Termoelektryczność.

Geometria i rysunki geometryczne. (2 godziny na tydzień).

a) *Geometria* (1 godzina). Ciąg dalszy i dokończenie planimetrii. Równość i przekształcenie powierzchni figur płaskich. Obliczanie powierzchni, proporcjonalność i podobieństwo w związku z odpowiednim materiałem nauki matematyki w tej klasie.

b) *Rysunek geometryczny* (1 godzina) Rozszerzenie rozpoczętych w klasie drugiej konstrukcji na podany wyżej materiał naukowy.

Rysunki odręczne. (4 godziny na tydzień). Ciąg dalszy rysunku perspektywicznego według trudniejszych modeli pojedynczych lub ugrupowanych: ciąg dalszy rysowania płaskich ornamentów polichromicznych. Przejście do ornamentów plastycznych. — Materiał: Ołówek (w danym razie pióro) kredka, farba. — Objasnienia: Wyjaśnienie ornamentów rysowanych co do stylu, celu i zastosowania. Wiadomości o barwach i harmonii barw. Ciąg dalszy objaśnienia zjawisk perspektywy i cieniowania przy rysowaniu z modeli.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

K l a s a I V.

Religia (2 godziny na tydzień). Wyjaśnienie ważniejszych obrzędów kościelnych z podaniem powodu i czasu ich wprowadzenia.

Język polski (3 godziny na tydzień). Czytanie wzorów jak w kl. III. Uwzględnienie listów i innych zwykłych pism praktycznych. Najważniejsze wiadomości o głównych rodzajach poezji i prozy w związku z lekturą. Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. Deklamacja jak w kl. I. — Gramatyka: składnia w obrębie czasownika. Systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Powtórzenie całego materiału gramatycznego w ogólniejszych zarysach.

Cwiczenia piśmienne jak w kl. III.

Język niemiecki (4 godziny na tydzień). Reprodukcyje jak w kl. III.: uczenie się na pamięć. — Systematyczna gramatyka w zakresie nauki o zdaniu: uzupełnienie składni rzędu. — Co miesiąc 3 zadania (2 szkolne, 1 domowe). — Tematy: retrospekcje, reprodukcyje, opowiadania, opisy, listy.

Język francuski (3 godziny na tydzień). Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań: retrowersye: dłuższe rozmówki: memorowanie słówek, zwrotów i całych ustępów. — Powtórzenie i uzupełnienie odmian regularnych (przymiotnika, liczebnika, zaimka): nauka o przysłówku i przyimku: najzwyklejsze czasowniki nieregularne. — Co 4 tygodnie jeden dyktat, jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy do wypracowań jak w klasie III., przy cokolwiek zwiększonych wymaganiach.

Geografia (2 godziny na tydzień). Położenie tudzież geografia fizyczna i polityczna Austro-Węgier z wyłączeniem części statystycznej, lecz z dokładnem uwzględnieniem płodów poszczególnych krajów, zatrudnienia ludności, stosunków komunikacyjnych i kultury ludów. Ćwiczenia w swobodnem rysowaniu łatwiejszych szkiców kartograficznych.

Historja (3 godziny na tydzień). Dzieje nowożytne do odkrycia Ameryki z uwzględnieniem historii monarchji austriacko-węgierskiej i kraju rodzinnego. Dokończenie historii kraju rodzinnego, rozpoczętej w kl. III.

Matematyka (3 godziny na tydzień). Arytmetyka ogólna: Powtórzenie uzasadnienie i rozszerzenie nauki o pierwszych czterech działaniach na liczbach ogólnych i szczególnych, całkowitych i ułamkowych. Uzasadnienie najprostszycy reguł podzielności liczb układu dziesiętkowego. Teorya największej wspólnej miary i najmniejszej wspólnej wielokrotności, zastosowana do wielomianów. Równania stopnia pierwszego o jednej i więcej niewiadomych z zastosowaniem do rozwiązywania ważniejszych zagadnień praktycznych. — Nauka o stosunkach i proporcjach z liczbami ogólnemi z zastosowaniami. — Zadania jak w klasie I.

Fizyka (2 godziny na tydzień). Nauka o ruchu: Ruch jednostajny, ruch jednostajnie zmienny, spadek wolny, opór powietrza, rzut pionowy w górę. Składanie i rozkładanie ruchów. Rozwiązanie wykreślne rzutu poziomego i rzutu ukośnego. Związek między siłą, masą, a przyspieszeniem. Równoległobok sił. Ruch na równi pochyłej. Tarcie. Wahadło. Siła odśrodkowa, ruch centralny. Wyjaśnienie obrotu ziemi około osi i jej obiegu około słońca. Wypadkowa sił równoległych o tym samym kierunku na podstawie doświadczeń: bliższe określenie środka ciężkości. Powtórzenie i doświadczalne wyznaczenie warunków równowagi i dźwigni, kołowrotu, bloka stałego i bloka ruchomego, wielokrażka i równi pochyłej z uwzględnieniem pracy wytworzonej i pracy zużytej. Główne zjawiska uderzenia się ciał sprężystych.

Nauka o świetle: Źródła światła. Prostoliniowe rozchodzenie się światła. Cień. Fazy księżycy, zaćmienia. Ciemnia optyczna. Siła oświetlenia, prawo odbijania się światła, obrazy w zwierciadłach płaskich i kulistych. Załamywanie się światła (jakościowo).

Przechodzenie światła przez płyty, graniastosłupy i soczewki. Obrazy w soczewkach, ciemnia fotograficzna, oko, akomodacja, okulary, widzenie przedmiotów, trwanie wrażeń świetlnych, kąt widzenia, lupa, mikroskop. Lunety dioptryczne najprostszej konstrukcji. Rozszczepianie się światła, widmo słoneczne, barwy uzupełniające, barwa ciał wskutek pochłaniania światła. Tęcza.*)

Chemia (3 godziny na tydzień). Doświadczenia objaśniające różnice między zjawiskami fizycznymi a chemicznymi. Krótka charakterystyka najważniejszych pierwiastków i ich połączeń, połączona z nauką poglądową najważniejszych minerałów i skał. — Olej skalny: przykłady węglowodorów, alkoholów i kwasów. Krótkie uwagi o tłuszczach i mydlach. Węglowodany. Fermentacja. Najważniejsze połączenia siaru. Benzol i kilka jego najważniejszych połączeń pochodnych. Żywice (terpentyna). Olejki eteryczne (olej terpentynowy). Ciała białkowane.

Geometria i rysunki geometryczne (2 godziny na tydzień).

a) *Geometria*. Zasady stereometrii. Najważniejsze twierdzenia o wzajemnym położeniu prostych i płaszczyzn ze względu na potrzeby nauki o rzutach. Graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek i kula. Wyznaczenie powierzchni i objętości tych brył. (Wzory odnoszące się do kuli, należy podawać bez dowodzenia).

b) *Rysunek geometryczny*. Przedstawienie punktów, odcinków, figur płaskich i łukowych brył geometrycznych za pomocą dwu rzutni prostokątnych sposobem poglądowym i w związku z materiałem naukowym stereometrii.

Rysunki odręczne (3 godziny na tydzień). Ciąg dalszy rysunku perspektywicznego według kształtów naczyń i innych odpowiednio dobranych wyrobów przemysłowo-artystycznych i technicznych, potędyńczo lub w grupach. Rysowanie bogatszych ornamentów polichromicznych i plastycznych, tudzież motywów z natury. Materiał: Ołówek (w danym razie pióro) kredka, farba. — Objasnienia o stylach, barwach i cieniowaniu.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

K l a s a V.

Religia (2 godziny na tydzień). W 1. półroczu historyczny przegląd głównych źródeł katolickiej nauki wiary i moralności. — W 2. półroczu dogmatyka katolicka.

Język polski (4 godziny na tydzień). Czytanie cenniejszych dzieł literatury polskiej wieku XVI, w związku z lekturą cenniejszych a charakterystycznych ustępów z dzieł tych autorów klasycznych (greckich i rzymskich) w przekładach, którzy byli wzorami dla autorów

*) Wyjątkowo w r. sz. 1900/1 odpada akustyka, ponieważ uczniowie poznali ten dział fizyki w kl. III.

polskich. — Obowiązkowa lektura domowa. — Deklamacya jak w kl. I. — Wypracowania stylistyczne: siedm na półroczu, naprzemian szkolne i domowe.

Język niemiecki (4 godziny na tydzień). Ćwiczenia w reprodukcyi szczegółowej lektury nowszych pisarzy, przeważnie prozaicznej. Memorowanie (deklamacya). Obowiązkowa lektura domowa. — Uzupełnienie wiadomości gramatycznych (ze składni rządu, zdania i szyku). — Co miesiąc 2 zadania (naprzemian domowe i szkolne). Tematy: streszczenia czytanych ustępów, opowiadania, opisy, przekłady z języka polskiego (na zadania szkolne).

Język francuski (3 godziny na tydzień). Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na stosowne pytania; dłuższe rozmówki; próby samodzielnej reprodukcyi czytanych ustępów; memorowanie zwrotów, zdań i całych ustępów. Uzupełnienie nauki o odmianach. Czasowniki nieregularne, niezupełne i nieosobowe; spójniki. Składnia rządu; składnia w obrębie czasownika (tryby i czasy). — Co 4 tygodnie jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy jak w klasach poprzednich: krótkie swobodne opowiadania; przekłady z języka wykładowego na język francuski.

Historya (3 godziny na tydzień). Dzieje starożytne a zwłaszcza Greków i Rzymian.

Matematyka (4 godziny na tydzień). Arytmetyka ogólna: Równania nieoznaczone stopnia pierwszego o dwu niewiadomych. Potęgi i pierwiastki; pojęcie liczb niewymiernych. Jednostka urojona. Równania stopnia drugiego o jednej niewiadomej i równania stopni wyższych o jednej niewiadomej, dające się sprowadzić do równań kwadratowych. Najprostsze przypadki równań kwadratowych o dwu niewiadomych. Nauka o logarytmach.

Planimetrya. Równość, przekształcenie, podział i powierzchnia figur prostoliniowych. Wielokąty foremne wpisane i opisane na kole. Pomiar koła. Niektóre zagadnienia o zastosowaniu algebry do geometryi. — Zadania jak w kl. I.

Historya naturalna (2 godziny na tydzień). Botanika: Przegląd grup roślin w ich naturalnym porządku na podstawie zewnętrznej i (gdzie potrzeba) wewnętrznej budowy i czynności fizyologicznych rośliny wogóle; charakterystyka najważniejszych rodzin roślinnych na ich przedstawicielach, przy czem wykluczone są wszelkie zbyteczne szczegóły systematyczne.

Chemia (2 godziny na tydzień). Chemia nieorganiczna: Rozszerzenie i pogłębienie materiału naukowego klasy IV, w kierunku wykazania prawidłowości zjawisk chemicznych. Wyprowadzenie drogą eksperymentalną prawideł teoretycznych i doświadczalnych. Szczegółowe traktowanie wodoru, tlenu, azotu, węgla, tudzież najważniejszych połączeń tych pierwiastków; analogiczne traktowanie chloru, bromu, jodu, fluoru, siarki, boru, fosforu, arsenu, antymonu i krzemu. Krótka ogólna charakterystyka metali i szczegółowe omówienie

tych metali i ich połączeń, które pod względem teoretycznym i praktycznym zasługują na szczególniejszą uwagę.

Geometrya i rysunki geometryczne (3 godziny na tydzień). Powtórzenie najważniejszych twierdzeń o wzajemnem położeniu prostych i płaszczyzn. Systematyczne przeprowadzenie i należyte wyćwiczenie w rozwiązywaniu zagadnień zasadniczych geometryi wykreślnej o punktach, prostych i płaszczyznach, uwzględniając przy sposobności także rzutnie krzyżową. Rzuty figur płaskich i wyznaczenie ich cieniów rzucanych na rzutnie. Wykreślenie koła z jego kładu. Wyprorowadzenie najważniejszych własności elipsy z analogicznych własności koła w związku z jego kładem.

Rysunki odręczne (3 godziny na tydzień). Rysunek figuralny: Wyjaśnienie budowy anatomicznej głowy ludzkiej, najważniejsze wiadomości o proporcji i różnicy wieku. Ćwiczenia w rysowaniu konturów, następnie w półcieniach i cieniach pełnych, rysowanie według wzorów i odlewów gipsowych.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

Klasa VI.

Religia (2 godziny na tydzień). Etyka katolicka.

Język polski (3 godziny na tydzień). Czytanie cenniejszych dzieł literatury polskiej od początku XVII. wieku do r. 1822 w związku z lekturą cenniejszych a charakterystycznych ustępów z autorów klasycznych (greckich i rzymskich) we wzorowym przekładzie. Mickiewicz. Ćwiczenia w wykładzie ustnym. Obowiązkowa lektura domowa. — Deklamacya jak w kl. I. — Wypracowania stylistyczne jak w kl. V.

Język niemiecki (4 godziny na tydzień). Pogląd na rozwój dawniejszej literatury niemieckiej aż do Klopstocka; dokładniejsza, na lekturze cenniejszych dzieł oparta, znajomość epoki klasycznej od Klopstocka do roku 1794, ze szczególnem uwzględnieniem Lessinga i Herdera. Podanie zasad poetyki i stylistyki. Deklamacya; obowiązkowa lektura domowa. — Co miesiąc 2 zadania (naprzemian szkolne i domowe). Tematy: opisy, tok myśli czytanych ustępów, łatwiejsze rozprawki, przekłady z języka polskiego (na zadania szkolne).

Język francuski (3 godziny na tydzień). Dokończenie nauki grammatycznej: zwroty imiesłowowe, zdania przysłówkowe. Czytanie większych ustępów z prozy powieściowej i opisowej: wzory poezji epickiej i lirycznej: krótkie szkice biograficzne tych autorów, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta; ćwiczenia ustne. Nauki udziela się w języku francuskim. — Co 4 tygodnie jedno zadanie szkolne i jedno domowe. Tematy: swobodnia reprodukcyja przerabianych w szkole ustępów powieściowych: streszczenie ustępów większych: przerabianie poematów opisowych na prozę: listy: przekłady na język francuski w ścisłem zastosowaniu do pewnych pra-

widel składni z zachowaniem zasady stopnicowania aż do przekładu dzieł oryginalnych.

Historia (3 godz. na tydzień). — (2 godz. na tydzień): Dzieje średniowieczne. — (1 godz. na tydzień): Historia kraju rodzinnego.

Matematyka (4 godziny na tydzień). Arytmetyka ogólna: Równania logarytmowe; wykładnicze. Postępy arytmetyczne i postępy geometryczne. Rachunek procentu składanego. Rachunek rent. Powtórzenia.

a) *Geometria*: Przygodne powtórzenie trygonometrii płaskiej na odpowiednio dobranych przykładach.

b) *Stereometria*: Najważniejsze twierdzenia o wzajemnem położeniu prostych i płaszczyzn w przestrzeni. Własności główne naroża w ogólności, a w szczególności naroża trójściennego (naroże biegunowe). Podział i własności brył. Przystawanie i symetria. Podobieństwo i podobieństwo symetryczne brył. Powierzchnia i objętość graniastosłupa, ostrosłupa i ostrosłupa ściętego. Obliczanie objętości walca, stożka, stożka ściętego, tudzież powierzchni tych brył przy osiach prostopadłych do podstawy. Powierzchnia i objętość kuli, tudzież jej części o łatwych ograniczeniach. — Zadania jak w kl. I.

Historia naturalna (2 godziny na tydzień). Botanika. Przegląd grup roślin w ich naturalnym porządku na podstawie zewnętrznej i (gdzie potrzeba) wewnętrznej budowy i czynności fizyologicznych w ogóle: charakterystyka najważniejszych rodzin roślinnych na ich przedstawicielach, przyczem wykluczone są wszelkie zbyteczne szczegóły systematyczne*).

Fizyka. (3 godziny tygodniowo).

Wstęp: Krótkie uwagi o zadaniu i metodzie fizyki. Powtórzenie nauki o rozciągłości i nieprzenikliwości ciał z klas niższych. Drobiną, atom. Stany skupienia.

Mechanika: Wiadomości wstępne o ruchu. Ruch jednostajny i jednostajnie zmienny. Prawo bezwładności. Spadek wolny. Pomiar sił dynamiczny i statyczny. Ciężar. Opór powietrza. Rzut pionowy w górę. Określenie i miara pracy. Siła żywa, energia. Składanie i rozkładanie ruchów, rzut pionowy i rzut ukośny. Ruch na równi pochyłej. Składanie i rozkładanie sił, przyłożonych do jednego punktu; wypadkowa sił, przyłożonych do punktu układu sztywnego. Moment obrotu. Para sił. Środek ciężkości. Rodzaje równowagi; stałość. Maszyny proste na zasadzie zachowania pracy. Opory ruchu, niemożność tak zwanego „perpetuum mobile“. Waga równoramienna i waga dziesiętna. Ruchy po liniach krzywych, siła dośrodkowa i siła odśrodkowa. Ruch centralny. Wahadło matematyczne i wahadło fizyczne, to ostatnie tylko sposobem doświadczalnym (wahadło rewersyjne). Powtórzenie nauki o siłach mole-

*) Wyjątkowo w r. szk. 1900/1, botanika zamiast przepisanej dla tej klasy zoologii.

kularnych z klas niższych. Moduł sprężystości. Wytrzymałość. Uderzenie. Powtórzenie mechaniki płynów z klas niższych z odpowiedniemi uogólnieniami i uzupełnieniem. Twierdzenie Torricelli'ego o wpływie, ciśnienie hydrodynamiczne w poziomej rurze wypływowej. Napięcie powierzchni, włoskowatość. Roztworzenie, dyfuzja. Powtórzenie mechaniki gazów z klas niższych z uzupełnieniem. Prawa Mariotta i Gay-Lussaca. Waznienie gazów; obliczenie rozrzedzenia i zgęszczenia w pompach powietrznych: parcie w powietrzu. Barometryczne mierzenie wysokości. Wpływ gazów, dyfuzja, absorpcja.

Nauka o ruchu falowym: Prawa prostego ruchu drgającego, łatwe przypadki składania dźwięków, fale postępowe podłużne i poprzeczne, odbijanie się i interferencja fal, fale stojące, wszystko przeważnie sposobem wykreślnym i eksperymentalnym.

Akustyka: Powstawanie głosu. Rodzaje głosu. Wyznaczenie wysokości tonu. Skala dur i mol, trójdźwięk. Prawa drgania struny napiętej (monochord), tony górne. Siła tonu. Barwa tonu. Odbrzmiewanie. Brzmienie pręty, płyty i błony. Piszczałki. Narząd głosowy. Rozchodzenie się głosu. Prędkość rozchodzenia się głosu, ubywanie siły głosu z odległością, odbijanie się i interferencja fal głosowych. Narząd słuchowy.

Chemia (2 godziny tygodniowo).

Chemia organiczna: Pojęcie związku organicznego. Wykazanie istotnych składników związku organicznego; wzory atomistyczne stosunkowe; wzory drobinowe; wzory empiryczne i wyrozumowane. Olej skalny. Metan, etan, propan, butan i pentan wraz z ich najważniejszymi połączeniami pochodnymi; kwas palmityowy, stearyny i cerotowy. Etylen i propylen oraz ich ważniejsze połączenia pochodne. Acetylen, najważniejsze połączenia alylu, kwas olejowy; tłuszcze naturalne (mydła i świece); węglowodany, fermentacja alkoholowa. Najważniejsze związki sinowe. Krótkie omówienie mazi pogazowej. Benzol, toluol i ich najważniejsze połączenia pochodne. Dwu i trójfenylometan ze wskazaniem na barwniki smołowe. Indygo. Naftalina, antracen. Pirydyna, chinolina, akrydyna; najważniejsze alkaloidy. Olej terpentynowy, kamfora, kaczuk i gutaperka; żywice. Ciała białkowate.

Geometria i geometryczne rysunki (3 godziny na tydzień). Rzuty prostokątne graniastosłupów, ostrosłupów, walców i stożków. Przekroje płaskie, siatki, oświetlenie równoległe, tudzież łatwiejsze przypadki wzajemnych przenikań tych brył. Sposób powstawania w przestrzeni przecięć ostrokągu, ich konstrukcje i rzuty. Wyprowadzenie najważniejszych własności tych krzywych z ich zastosowaniem do prowadzenia stycznych. Płaszczyzny styczne do powierzchni walców i stożków. Cienie rzucane na wnętrza powierzchni walcowych i stożkowych.

Rysunki odręczne (2 godziny na tydzień). Ciąg dalszy rysunku figuralnego według odlewów gipsowych i trudniejszych wzorów. O ile

czas wystarczy powtórzenie ćwiczeń w rysowaniu ornamentów i kształtów roślinnych z natury.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

Klasa VII.

Religia (2 godziny na tydzień). Przegląd historii kościelnej.

Język polski (4 godziny na tydzień). Czytanie celniejszych dzieł literatury polskiej wieku XIX. w całości lub w dłuższych wyjątkach. Czytanie celniejszych a charakterystycznych ustępów z autorów klasycznych (greckich i rzymskich) we wzorowym przekładzie. Ćwiczenia w wykładzie ustnym. Obowiązkowa lektura domowa. Deklamacya jak w kl. I. Ćwiczenia stylistyczne jak w kl. VI.

Język niemiecki (4 godziny na tydzień). Epoka klasyczna od roku 1794 do śmierci Götthego; pisarze austriacy czasów nowszych. Pogląd na dzieje piśmiennictwa niemieckiego po śmierci Götthego. Deklamacya. Obowiązkowa lektura domowa. W I. półroczu 5 wypracowań (2 szkolne, 3 domowe), w 2. półroczu 4 wypracowania (przeważnie szkolne). Tematy: charakterystyki, rozprawki, sprawozdania z lektury szkolnej i domowej.

Język francuski (3 godziny na tydzień). Powtarzanie przy sposobności najważniejszych prawideł gramatycznych. Lektura dłuższych ustępów poetycznych (dramatów) i prozaicznych. Zarysy biograficzne tych autorów, z których dzieł wyjątki właśnie się czyta. Uwzględnienie rozpraw z dziedziny nauk przyrodniczych i technicznych. Nauki udziela się w języku francuskim. Wypracowania piśmienne jak w klasie VI.

Historya (4 godziny na tydzień) (3 godz. na tydzień przez cały rok): Dzieje nowożytne. (1 godz. przez I. płr.): Dzieje kraju rodzinnego ze szczególnem uwzględnieniem momentów z dziejów kultury. (1 godz. przez II. płr.): Przegląd statystyczny produkcji płodów surowych, przemysłu i handlu z uwzględnieniem stosunków analogicznych w wielkich państwach europejskich. Nauka o ustroju konstytucyjnym i o administracyi monarchii ze szczególnem uwzględnieniem części monarchii reprezentowanej w Radzie państwa.

Matematyka (4 godziny na tydzień).

Arytmetyka ogólna: Zasady nauki o połączeniach. Dwumian Newtona dla wykładników całkowitych i dodatnich. Zasady nauki o prawdopodobieństwie.

Geometrya: Przygodne powtórzenie trygonometrii sferycznej i zastosowanie tej nauki do najprostszych zagadnień astronomicznych. Geometrya analityczna. Geometrya analityczna prostej, koła i przecięć stożkowych na płaszczyźnie na podstawie współrzędnych prostokątnych, a w niektórych ważniejszych przypadkach także współrzędnych biegunowych. Własności przecięć stożkowych ze wzglę-

du na ogniska, styczne, normalne i średnice. Kwadratura elipsy i paraboli. Powtórzenie całego materiału naukowego klas wyższych na przykładach odpowiednio dobieranych, Zadania jak w kl. I.

Historia naturalna (2 godziny na tydzień).

I. półrocze. *Mineralogia*: Przerobienie najważniejszych minerałów pod względem ich krystalograficznych, fizycznych, chemicznych i innych własności w systematycznym porządku, lecz z pominięciem wszelkich postaci rzadszych lub takich, którychby uczniowie na podstawie poglądu poznać nie mogli.

II. półrocze. *Zasady geologii*: Zwięzłe i krótkie przedstawienie przemian fizycznych i chemicznych z uwzględnieniem stosownych przykładów; najwyklesze skały i najważniejsze szczegóły o budowie gór, objaśnione o ile możliwości przykładami z bliziego otoczenia. Krótki opis epok geologicznych; przy nauce o zwierzętach i roślinach przedhistorycznych należy często zwracać uwagę na odpowiednie typy dzisiejsze, a przy sposobności wskazywać na rodowe powinowactwo istot żyjących.

Fizyka (4 godziny na tydzień).

Zasady astronomii (kosmografii): Pozorny ruch dzienny sklepienia niebieskiego; czas gwiazdowy; spólrzędne odniesione do horyzontu i równika; wyznaczenie linii południkowej i wysokości bieguna. Wielkość i kształt ziemi. Obrót ziemi około osi (doświadczenie z wahadłem Toncautta) i zjawiska stąd wynikające. Ruch pozorny słońca, ekliptyka. Spólrzędne odniesione do ekliptyki. Prawdziwy i średni czas słoneczny. Rok słoneczny i rok zwrotnikowy. Dni przestępne. Ruch prawdziwy ziemi około słońca. Odległość słońca. Płanety, krótkie wyjaśnienie ich ruchu pozornego. Prawa Keplera; wyprowadzenie prawa Newtona o ciężeniu powszechnem z praw Keplera. Odległość i ruch księżycy. Opisanie sposobu wyznaczenia średniej gęstości ziemi. Porównanie masy ziemi z masą słońca, przyływ i odpływ morza. Precesja punktów równonocnych, wyjaśnienie jej za pomocą giroskopu. Krótkie wiadomości o poszczególnych planetach, o kometach, gwiazdach spadających, gwiazdach stałych, gromadach gwiazd i mgławicach.

Nauka o cieple: Termometry, spólczynnik rozszerzalności. Ilość ciepła, ciepło właściwe. Związki między ciepłem a pracą mechaniczną; mechaniczny równoważnik ciepła. Istota ciepła. Zmiany stanu skupienia z uwzględnieniem ciepła zużytego lub wytworzonego. Krótkie wiadomości o parach nasyconych i parach przegrzanych. Gęstość par (ciężar drobinowy) Higrometria. Opady atmosferyczne. Maszyna parowa. Przewodzenie ciepła. Krótkie uwagi o promieniowaniu ciepła. Izotermy, izobary, wiatry.

Nauka o magnetyzmie i elektryczności.

a) *Magnetyzm*: Powtórzenie zjawisk zasadniczych. Prawo Coulomba, natężenie bieguna, natężenie pola magnetycznego, linie sił magnetycznych. Położenie biegunów, moment magnetyczny. Elementa magnetyzmu ziemi.

b) *Elektryczność statyczna*: Powtórzenie doświadczeń zasadniczych o elektryzowaniu przez tarcie, udzielanie i rozdział; maszyna influencyjna. Prawo Coulomba i pomiar elektrostatyczny ilości elektryczności; pole elektryczne, najważniejsze wiadomości o potencyale w punkcie pola elektrycznego. Potencjał przewodnika. Scharakteryzowanie potencjału zapomocą doświadczeń. Pojemność, kondensatory (stała dielektryczność), energia elektryczna ciała naelektryzowanego. Elektryczność atmosfery.

c) *Prądy elektryczne*: Różnica potencjałów w otwartym ogniwie galwanicznym, siła elektromotoryczna, zasadnicze doświadczenia Volty, stopy galwaniczne. Prąd elektryczny, jego pole magnetyczne, prawo Biot-Savart'a, bezwzględna jednostka elektromagnetyczna prądu i Amper. Busola stycznych Webera. Galwanometr zwierciadłowy. Prawo Ohma. Elektroliza, polaryzacja galwaniczna, ogniwa stałe, akumulatory. Wytwarzanie ciepła przez prąd. Prawo Joula, bezwzględne jednostki elektromagnetyczne oporu i siły elektromotorycznej, prawny Ohm i Volt. Oświetlenie elektryczne. Zjawisko Peltier'ego. Prądy termoelektryczne. Pomiar oporu według metody podstawienia. Wyznaczenie oporu wewnętrznego i siły elektromotorycznej ogniw według metody Ohma. Rozgałęzienie prądu na dwie części. Pole magnetyczne zamkniętego przewodnika płaskiego. Działanie wzajemne dwu przewodników prądu. Pole magnetyczne solenoidu; teoria magnetyzmu Ampèra; elektromagnes; zastosowania. Zjawiska zasadnicze diamagnetyzmu. Obroty elektromagnetyczne. Indukcja prądów z odwołaniem się na zasadę zachowania energii. Działanie fizyologiczne indukcji. Objasnienie maszyny magnetoelektrycznej i maszyny dynamoelektrycznej. Induktor Ruhmkorffa. Telefon i mikrofon

Optyka: Powtórzenie nauki o rozchodzeniu się światła z klasy IV. Hipotezy o naturze światła. Wyznaczenie prędkości rozchodzenia się światła. Fotometria. Odbijanie się światła, wyjaśnienie na podstawie ruchu falowego. Obrazy w zwierciadłach płaskich i w zwierciadłach kulistych. Załamywanie się światła, uzasadnienie jego teoretyczne na podstawie ruchu falowego. Odbicie całkowite. Przechodzenie światła przez płytę, ograniczoną równoległymi ścianami płaskimi przez graniastosłup, minimum zboczenia, wyznaczenie współczynnika załamania. Soczewki, obliczenie i konstrukcja obrazów w soczewkach, aberacja sferyczna. Rozszczepianie się światła; zabarwienie obrazu w soczewce, soczewki achromatyczne. Wyjaśnienie tęczy sposobem wykreślnym. Spektrometr. Widma emisyjne i absorpcyjne, najważniejsze wiadomości o analizie spektralnej, wyjaśnienie linii Fraunhofera; barwy ciał. Krótkie uwagi o fluorescencji i fosforescencji. Działanie chemiczne światła. Działanie termiczne światła, ciemne promienie ciepła; emisja i absorpcja promieni ciepła; ciała atermiczne i diatermiczne. Promienie Röntgena.

Aparat projekcyjny, ciemnia fotograficzna, oko. Mikroskopy i lunety dioptryczne z krótkim wyjaśnieniem powiększenia. Interferencja, barwy cienkich płytek, pierścienie Newtona, uginanie się światła przez szparę. Polaryzacja przez odbicie i przez złamanie pojedyncze. Polaryzacja przez załamanie podwójne; płytki turmalinowe. Graniastosłup Nicola. Skręcenie płaszczyzny drgania (Sacharometr).

Geometria i rysunki geometryczne (2 godziny na tydzień). Rzuty powierzchni kuli, jej przekroje płaskie, płaszczyzny styczne, także walce i stożki styczne do kuli. Cienie własne i cienie rzucone na wypukłe i wklęsłe strony powierzchni walców, stożków i odcinków kuli. Powtórzenie najważniejszych partyi geometrii wykreślnej na odpowiednio dobranych zagadnieniach i przykładach

Rysunki odręczne (2 godziny na tydzień). Wykonanie zadań do egzaminu dojrzałości z materiału naukowego klas poprzedzających.

Uwaga: Dla ćwiczeń w szkicowaniu i w rysowaniu z pamięci zaleca się aby uczniowie od klasy III. używali osobnych zeszytów.

Gimnastyka (2 godziny na tydzień).

Rozkład godzin.

Przedmiot	Klasa							Razem
	I.	II.	III.	IV	V.	VI.	VII.	
Religia	2	2	2	2	2	2	2	14
Język polski	3	4	3	3	4	3	4	24
Język niemiecki . .	6	6	5	4	4	4	4	33
Język francuski . .	—	—	4	3	3	3	3	16
Geografia	3	2	2	2	—	—	—	9
Historia	2	2*	2*	3	3	3	4	19
Matematyka	3	3	3	3	4	4	4	24
Historia naturalna .	2	2	—	—	2	2	2	10
Fizyka	—	—	3	2	—	3	4	12
Chemia	—	—	—	3	2	2	—	7
Geometria i rys. geom.	—	2	2	2	3	3	2	14
Rysunki odręczne .	4	4	4	3	3	2	2	22
Kaligrafia	2	—	—	—	—	—	—	2
Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	2	14
Razem	29	29	32	32	32	33	33	220
Język ruski	—	—	—	2	2	2	—	6

*) W roku szkolnym 1900/1 wyjątkowo 3 godziny.

Przedmioty nadobowiązkowe:

- Historia kraju rodzinnego.** W klasach III. *a*, III. *b*, IV. *a*, IV. *b*, VI., i VII. po jednej godzinie tygodniowo. W nauce tej brali udział wszyscy uczniowie tych klas.
- Język ruski** w 4 oddziałach po jednej godz. tygodniowo. Uczęszczało 56 uczniów.
- Język angielski** w 2 oddziałach po 2 godziny tygodniowo. Początki języka angielskiego. Uczęszczało 31 uczniów.
- Śpiew** 2 w oddziałach po 2 godz. tyg. Uczęszczało 70 uczniów.
- Gimnastyka** w 6 oddziałach po jednej godzinie tygodniowo. Każda lekcya ćwiczeń gimnastycznych składała się z ćwiczeń wolnych lub rzędowych i ćwiczeń na przyrządach. W porze wiosennej i letniej odbywano na boisku szkolnem pod koniec lekcyi gry gimnastyczne. Uczęszczało uczniów 186.
- Uwaga:** Uczniowie Filii uczęszczali na naukę przedmiotów nadobowiązkowych (z wyjątkiem hist. kraju rodzin.) do zakładu głównego.

Wykaz podręczników na r. szk. 1900/901.

- Religia.** W kl. I. ks. Słószarz. Katechizm religii katol. Lwów, 1897. W kl. II. ks. Dąbrowski. Historia biblijna zakonu starego. Wyd. 1, 2 i 3. (wyd. 4. w druku). W kl. III. ks. Dąbrowski. Historia biblijna zakonu nowego. Wyd. 1, 2 3. W kl. IV. ks. Jougan. Liturgika katolicka. Wyd. 1 i 2. W kl. V. Wappler-Swisterski. Nauka wiary katolickiej. W kl. VI. ks. Szczeklik. Etyka katolicka. W kl. VII. ks. Jougan. Historia kościoła katolickiego.
- Język polski.** W kl. I. Konarski. Zwięzła gramatyka języka polskiego. Próchnicki i Wójcik. Wypisy polskie dla I. klasy. Wyd. 1, 2 i 3. W II. kl. Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 8. Próchnicki i Wójcik. Wypisy polskie dla II. klasy. Wyd. 1 i 2. W III. kl. Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 8. Czubek i Zawiliński. Wypisy polskie dla III. klasy. Zipper. Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. W IV. kl. Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd 8. Próchnicki. Wzory poezyi i prozy (wyd. 2. w druku). Zipper. Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. W V. kl. Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych. Tom. I. Zathej. Antologia grecka. Zathej. Antologia rzymska. W VI. kl. Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych. Tom I. i II. Zathej. Antologia grecka. Zathej. Antologia rzymska. W VII. kl. Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie. Tom II. Zathej. Antologia grecka. Zathej. Antologia rzymska

Język niemiecki. W I. kl. German i Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla klasy I. Wyd. 2—4. W II. kl. German i Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla klasy II. Wyd. 1, 2 i 3. W III. kl. German i Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 1 i 2. Jahner. Deutsche Grammatik. W IV. kl. German i Petelenz. Ćwiczenia niemieckie dla klasy IV. Jahner. Deutsche Grammatik. W V. kl. Petelenz i Werner. Deutsches Lesebuch für die V. Classe. W VI. kl. Petelenz i Werner. Deutsches Lesebuch für die VII. Classe der Gymnasien. — Hermann und Dorothea. Wyd. Graesera. Wallenstein's Tod. Wyd. Graesera. W VII. kl. Petelenz und Werner. Deutsches Lesebuch für die VIII. Classe der Gymnasien. — Gothe-Egmont. Wyd. Graesera. Lessing i Minna v. Barnhelm. Wyd. Graesera.

Język francuski. W III. kl. Amborski. Książka do nauki języka francuskiego. Cz. I. W IV. kl. Amborski. Książka do nauki języka francuskiego. Cz. II. W V. kl. Amborski. Książka do nauki języka francuskiego. Cz. III. W VI. kl. Amborski. Wypisy francuskie. Cz. I. W VII. kl. Amborski. Wypisy francuskie. Cz. II.

Geografia. W I. kl. Benoni i Tatomir. Krótki rys geografii. Wyd. 5 i 6. W II. kl. Baranowski i Dziedzicki. Geografia powszechna. Wyd. 5, 6 i 7. W III. kl. Baranowski i Dziedzicki. Geografia powszechna. Wyd. 5, 6 i 7. W IV. kl. Benoni i Majerski. Geografia austriacko węgierskiej monarchii. Wyd. 2 i 3.

Historia powszechna. W I. kl. Pieniążek. Opowiadania z dziejów kraju rodzinnego. W II. kl. Zaleski. Opowiadania z dziejów austriackich i powszechnych. Wyd. 2. Pieniążek. Opowiadania z dziejów kraju rodzinnego. W III. kl. Zaleski. Opowiadania z dziejów austriackich i powszechnych. Pieniążek. Opowiadania z dziejów i kraju rodzinnego. W IV. kl. Semkowiec. Opowiadania z dziejów powszechnych. Cz. III. Rawer. Dzieje ojczyznie. W V. kl. Zakrzewski. Historia powszechna. Cz. I. Wyd. 1 i 2. W VI. kl. Zakrzewski. Historia powszechna. Cz. II. Wyd. 1 i 2. Lewicki. Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. 1 i 2. W VII. kl. Zakrzewski. Historia powszechna. Cz. III. Lewicki. Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 1 i 2. Głabiński i Finkel. Historia i statystyka austr. węg. monarchii.

Matematyka. W I. kl. i w II. kl. Początki arytmetyki i algebry. Cz. I. Wyd. 2 i 3. W kl. III. Brzostowicz. Początki arytmetyki i algebry. Cz. II. Wyd. 1 i 2. W IV. kl. V. kl. w VI. kl. i w VII. kl. Dziwiński. Zasady algebry. Wyd. 1 i 2. W kl. V, VI i VII. Mocnik-Maryniak. Geometria. Wyd. 3 i 4. W kl. V. Krauz. Logarytmy. W kl. VI i VII. Adam. Logarytmy.

Historia naturalna. W I. kl. Nowicki-Limbach. Zoologia. Wyd. 7. Rostafiński. Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 1, 2 i 3. W II. kl. Rostafiński. Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 1, 2 i 3. W V. kl. i w VI. kl. Rostafiński. Botanika szkolna dla

klas wyższych. W VII. kl. Łomnicki. Mineralogia i Geologia. Wyd. 3 i 4.

Fizyka. W III i IV. kl. Soleski. Nauka fizyki. Wyd. 2 i 3. W VI i VII. Soleski. Wykład nauki fizyki. Wyd. 2.

Chemia. W IV i V. kl. Bandrowski. Wykład chemii ogólnej. Cz. I.

Geometria wykreslna i rysunki geometryczne. W II kl. Mocnik-Maryniak. Geometria poglądowa. Cz. I. Wyd. 6 i 7. W III i IV. kl. Mocnik-Maryniak. Geometria poglądowa. Cz. II. Wyd. 3 i 4. W V, VI i VII. kl. Łazarski. Zasady geometrii wykreslonej (z atlasem).

III.

A) Temata do zadań piśmiennych z języka polskiego.

Klasa V.

Epizod z wakacyi. — Szlachetne zdrowie, Nikt się nie dowie, Jako smakujesz, Aż się zepsujesz (J. Kochanowski). — Wynalazek druku i je o znaczenie. — Skutki panowania łaciny w wiekach średnich. — Zdanie Reya o wychowaniu młodzieży. — Charakterystyka czterech pór roku. — Burza a wojna. — Pożegnanie Hektora z Andromachą. — Kiedy czytanie książek może być dla ucznia szkodliwe? Śmierć Patroklosa. — Jak uzasadnia Modrzewski potrzebę jednego karania dla wszystkich? — Jakie wady i zdrożności wytyka J. Kochanowski społeczeństwu polskiemu w utworze „satyr“? — Alluzye polityczne w „Odprawie posłów greckich“ Kochanowskiego. — Pryam w obozie Achillesa. — Zagłoba w chlewku (na podst. pow. Sienkiewicza „Ogniem i mieczem“). — Zdanie Reya o wychowaniu młodzieży. — Wartość wzroku. — „Jakich obyczajów młody człowiek ma używać?“ (M. Rey). — Tok głównych myśli zawartych w XIX. trenie J. Kochanowskiego. — Tok głównych myśli, zawartych w kazaniu Skargi „O zgodzie domowej“. — Pisarze polityczni XVI. w. w Polsce.

Klasa VI.

„Umniej być przyjacielem, znajdziesz przyjaciela“ Krasicki. — Pojęcia moralne J. Chr. Paska. — Longinus Podbipięta. — Odważny a suchwały. — Uparty a stały. — Charakterystyka Sędziego na podst. „Pana Tadeusza“. — „Dobre złego początki, a koniec żałośny“. — Oszczędny a skąpy. — Nie odrazu Kraków zbudowano. — „Święta miłości kochanej Ojczyzny, Czują cię tylko umysły poczciwe“. — Zapomnienie bywa wadą — winą — sztuką — szczęściem — cnotą. — Charakterystyka Starosty i Podkomorzego w „Powrocie Posła“ Niemcewicza. — Stronnictwa polityczne w Polsce podczas sejmu czteroletniego.

Klasa VII.

Charakterystyka Zagłoby. — „Minęły czasy szczęśliwej prostoty, Trzeba się uczyć, upłynął wiek złoty“ Krasicki. — Znaczenie czasopism w literaturze. — „Służmy poczciwej sprawie, a jako kto może, Niech ku pożytku dobra wspólnego pomoże“. — Wpływ położenia geograficznego Polski na rozwój jej dziejów. — „Młodość mistrzu jest rzeźbiarką, Co wykuwa żywot cały, Choć sama przemienie szparko, Cios jej dłuta wiecznotrwały“ Z Krasiński. — Jaki zachodzi związek między życiem a dziełami Adama Mickiewicza?

Temata do zadań niemieckich.

Klasa V.

Androklus in der Arena. — Androklus und sein Löwe. — Der Zauberlehrling. — Dietrichs Flucht. — Kampf der Horatier und Curiatier. — Die Kraniche des Ibykus (Inhaltsangabe). — Der Regen. — Der Taucher (Inhaltsangabe). — Siegfried wirbt um die Hand Kriemhildens (Auf Grund der Hauslectüre). — Gunther wirbt um die Hand Brunhildens (Auf Grund der Hauslectüre). — Das Eisen (das Glas), sein Nutzen und Bedeutung. Tłumaczenia z języka polskiego (na zadania szkolne).

Klasa VI.

Aus dem Hildebrandsliede: „Kampf zwischen Hildebrand und Hadubrand“. — Sage mir mit wem du ungehst, und ich werde dir sagen, wer du bist. — Siegfrieds Tod. — Kriemhildens Rache. — Hermanns erstes Zusammentreffen mit Dorothea. — Bündige Inhaltsangabe des II. Gesanges in „Hermann und Dorothea“. — Lessings Ansichten in „Laokoon“. — Kurze Inhaltsangabe des VI. Gesanges in „Hermann und Dorothea“. — Hüons Reise nach Bagdad. — Wie führt Hüon den Auftrag des Kaisers Karl aus? — Charakteristik einer Persönlichkeit in Goethes „Hermann und Dorothea“ nach beliebiger Auswahl. — „Der wilde Jäger“ v. Bürger (Inhaltsangabe). — Steter Tropfen höhlt den Stein (Eine Abhandlung) — Nutzen des Holzes. — Inhaltsangabe des III. Aufzuges in „Minna von Barnhelm“.

Klasa VII.

Kurze Inhaltsangabe des I. Gesanges in „Hermann und Dorothea“. — „Der Schatzgräber (Inhaltsangabe). — Das Tragische in dem Gedichte Schillers „Kassandra“. — Inhaltsangabe des V. Gesanges in Hermann und Dorothea. — Charakteristik einer Persön-

lichkeit in Goethes „Hermann und Dorothea“ nach beliebiger Wahl. — Schillers Bedeutung in der deutschen Literatur. — Goethes Alter. — Die Donau als Verkehrs- und Handelsstrasse.

B) Ćwiczenia uczniów w ustnym wykładzie.

1. Prądy w nowoczesnem malarstwie (J. Mayer). 2. Legendy ludu polskiego (F. Tyski). — 3. Misterye eleuzyeńskie (A. Gebhardt). — 4. Charakterystyka Kmicica (N. Isak). — Charakterystyka M. Reya (E. Czerniawski). — Reduta Orzona (dekl. B. Styks). — Mowa Antoniusza nad zwłokami Cezara (dekl. A. Tiger i T. Gajewski). — Rozbiór „Ody do młodości“ (Ptaszek). — Rozbiór „Balladyny“ (Stefanowski). — Rozbiór „Maryi“ Małczewskiego (Jankowski). — Przyroda w „Panu Tadeuszu“ (Berggrün). — Grottger i jego „Litwania“ (Brzeziński). — Rozbiór „Irydiona“ (Leiter). — Matejko (Nowakowski). — Den Kiszot (Nowakowski). — Kobieta w dziełach Sienkiewicza (Załuzkowski).

Temata przy piśmiennym egzaminie dojrzałości

w terminie letnim 1900.

Oddział A)

Z języka polskiego: „Zasługi St. Konarskiego około podniesienia oświaty w Polsce“.

Z języka niemieckiego: „Die wichtigsten Ursachen der französischen Revolution“.

Przetłómaczyć z języka polskiego na język niemiecki: Dr. Zipper. Mitologia z ustępu „Demeter i Persefona“ od słów: „W tułaczce swej“ str. 67. aż do słów: „poświęcił mu ołtarze“ str. 68.

Z języka francuskiego: Przetłómaczyć na język polski: Amborski „Appendice“ str. 49. Les glaces do str. 50. presque toujours“.

Z matematyki: 1. Wyznaczyć średnicę kuli, którą płaszczyzna w odległości 7cm od środka przecina w kole, którego średnica jest o 2 cm. krótsza od średnicy kuli.

2. Krawędzie boczne ostrosłupa trójściennego są: $a=360$ cm., $b=378$ cm., $c=396.9$ cm. i tworzą przy wierzchołku kąty krawędziowe proste. Obliczyć boki i kąty trójkąta, będącego podstawą ostrosłupa.

3. Pod jakim kątem przecinają się krzywe.

$$y^2=18x$$

$$(x+8)^2+y^2=400$$

- Z geometrii wykreslonej: 1. Dane są dwie nachylone przecinające się płaszczyny E i F i trzy punkty w przestrzeni lezce a, b, c: wyznaczyć punkt czwarty m od danych płaszczyn i od danych trzech punktów równo oddalony. Ile rozwiazn jest mozliwych?
2. Podstawa umiarowego pieciociennego graniastoslupa lezy na płaszczynie poziomej rzutu i daną jest przez jej srodek m (5, 4, 0) i wierzcholek a (2, 3, 0): wysokością graniastoslupa niech będzie h=6. Wykreślić przekrój tego graniastoslupa z trójkątem n, o, p, n (2.5, 8, 1), o (10, 3, 3), p (0, 1, 6).
3. Narysować rzeczywistą wielkoc przekroju kuli o srodku m (3, 4, 3) i promieniu r=3 z paszczyn E (7, 6, 7) nie oznaczając rzutów przekroju.

Oddzial B)

- Z języka polskiego: „Znaczenie powieści w literaturze“.
- Z języka niemieckiego; „Folgen der Kreuzzüge“. Przełożyć z języka polskiego na język niemiecki: Z wypisów Próchnickiego i Wojcika T. I. str. 112 ustęp „Dobroczytnoc Skargi“.
- Z języka francuskiego: Przetomaczyc na język polski: Amborski. Appendice str. 70. „Méthodes de sciences physiques“ od „Un exemple“ do str. 71. „Jamais apres“.
- Z matematyki: 1. Bank udziela spółce przemyslowej pozyczki 200.000 K. na 5%, i zada zwrotu w przeciągu 25 lat w ratach półrocznych. Jak wielkie będa poszczególne raty?
2. Powierzchnia kuli jest $\frac{25}{4}$ razy większa niż powierzchnia koła, które otrzymane z przecięcia kuli paszczyn odlegl od srodku kuli o 3 cm. Obliczyć srodcnicę kuli.
3. Pod jakim kątem przecinają się krzywe
- $$\begin{aligned} \times^2 + y^2 &= 676 \\ \times^2 + y^2 &= 10y - 24 \times \end{aligned}$$
- Z geometrii wykreslonej: 1. Dane są: Dwie przecinające się płaszczyny E i F, z których jedna np. E jest prostopadl do płaszczyny poziomej rzutu i punkt zewnątrz tych płaszczyn lezacy. Przez punkt przeprowadzić prostą pod kątem α , do płaszczyny E nachyloną, a rownolegl do płaszczyny F.
2. Podstawa umiarowego pieciociennego ostroslupa lezy na płaszczynie poziomej rzutu i daną jest przez jej srodek m (4, 4, 0) i wierzcholek a (4, 1, 0); wysokością ostroslupa niech będzie h=6. Wyznaczyć przecięcie się tego ostroslupa z ukośnie lezącym trójkątem n o p, n (10, 5, 0), o (7, 1, 0), p (1, 4.5, 3).
3. Wyznaczyć cie rzucony na wnętrze pustej półkuli, której największe koło jest równoległe do płaszczyny poziomej rzutu, srodek kuli m (3, 4, 2.5), promień r=2.5. Kierunek równoległych promieni swiatła jest podany przez cie srodku m h (7, 4, 0).

IV.

Środki naukowe.

A) Zakład główny.

1. Biblioteka dla nauczycieli.

1. Biblioteka liczy obecnie 2949 dzieł w 4503 t., 687 zesz., i 6927 programów szkolnych.

W ciągu roku szkolnego przybyło w drodze kupna lub daru 101 dzieł w 146 t., a mianowicie: dla religii przybyło dzieł 3; dla pedagogii 6; dla języka polskiego 40; dla języka niemieckiego 15; dla geografii 5; dla historii powszechnej 14; dla matematyki 14; dla fizyki 4; dla historii naturalnej 7; dla geometrii wykreślnej 1; dla języków obcych 13; dla filozofii 8; różnych 3.

Zakład prenumerował następujące czasopisma:

1. Biblioteka warszawska.
2. Kosmos.
3. Muzeum.
4. Oester.-ungarische Monarchie in Wort und Bild.
5. Oester. ungarische Revue.
6. Przegląd polski.
7. Przewodnik bibliograficzny.
8. Przewodnik naukowy i literacki.
9. Realschulwesen.
10. Verordnungsblatt des Ministers für Cultus und Unterricht.
11. Zeitschrift des Vereines deutscher Zeichenlehrer.
12. Przegląd pedagogiczny.
13. Deutsche Rundschau.
14. Wszechświat.
15. Die katholische Kirche.
16. Kuhn. Allgemeine Kunstgeschichte.
17. Romania. Recueil trimestriel, consacré à l'étude des langues et des littératures romanes.
18. Przegląd powszechny.
19. Zeitschrift für pädagogische Psychologie.
20. Annales politiques, littéraires.

2. Biblioteka dla uczniów.

Biblioteka dla uczniów liczyła z końcem roku szkolnego 1900 dzieł 1481 w 1652 tomach.

Książki wypożyczali: uczniom klas I—III. zast. naucz. Hickiewicz; uczniom klas IV—VII. prof. Bobin codziennie podczas przerwy 20 minutowej.

3. Inne środki naukowe z końcem r. szkolnego.

1. Gabinet geografii i historii: *a*) map ściennych 176; *b*) atlasów geograficznych i historycznych 14; *c*) globów 4; *d*) obrazów poglądowych i fotografii 561; *e*) dzieł geograficznych 11; *f*) modeli 47; *g*) zbiór geograficznych plodów (Schaufussa) sztuk 125.
2. Gabinet przyrodniczy:
 - a*) zoologia: okazów 486
 - b*) botanika: modeli 50
 - c*) mineralogia: okazów . . . 301
 - d*) tablic i atlasów 65
 - e*) przyborów pomocniczych . . . 30
 - f*) fotogramów 100
3. Gabinet fizykalny: przyrządów 508 i kilkadziesiąt tablic ściennych.
4. Gabinet chemiczny: przyrządów 198 i kilkanaście tablic ściennych.
5. Gabinet geometrii wykresnej i rysunków geometrycznych: wzorów i modeli 211.
6. Gabinet rysunków odręcznych: *a*) modeli sztuk 388 *b*) wzorów: wydawnictw 12, sztuk 250.

B) Filia.

1. Biblioteka dla uczniów.

Biblioteka dla uczniów liczyła z końcem roku szkolnego 1899/900 dzieł 71 w 74 tomach.

Książki wypożyczał Alexander Jaworski podczas przerwy 20 minutowej.

2. Inne środki naukowe z końcem r. szkolnego.

1. Gabinet geografii i historii *a*) map ściennych 6; *b*) globów 1.
2. Gabinet przyrodniczy:
 - a*) zoologia: okazów 58, tablic 15.
 - b*) botanika: tablic 5.
 - c*) mineralogia: okazów 121, modeli 63, tablic 4.
3. Gabinet fizykalny: przyrządów 49.
4. Gabinet rysunków odręcznych: *a*) modeli 23 *b*) wzorów 3.

Statystyka uczniów.

I. Zakład główny.

A. Klasyfikacja uczniów.

Klasa	Liczba uczniów			Wynik klasyfikacji w II. półr.					
	zapisanych	którzy wystąpił w ciągu roku szkolnego	z końcem roku szkolnego	stopień celujący	stopień I.	stopień II.	stopień III.	przeznaczono do egzaminu po-prawoznego	nieklassyfikowano
I. a	40	6	34	3	21	—	4	6	—
I. b	42	9	33	1	18	2	3	9	—
I. c	37	7	30	1	19	1	6	3	—
II. a	52	10	42	2	25	5	2	8	—
II. b	51	8	43	1	27	1	5	9	—
III. a	41	2	39	2	26	3	—	8	—
III. b	41	6	35	3	20	3	1	8	—
IV. a	38	3	35	1	26	1	—	7	—
IV. b	31	6	25	3	12	6	—	4	—
V. a	45	2	43	4	19	9	3	8	—
V. b	46	5	41	5	17	3	4	12	—
VI. a	32	2	30	1	12	3	3	11	—
VI. b	26	1	25	3	12	1	1	8	—
VII.	42	2	40	3	32	2	2	1	—
Razem	564	69	495	33	286	40	34	102	—

B. Narodowość i wyznanie uczniów (z końcem r. szkolnego).

Klasa	Narodowość			Wyznanie						Razem
	poliska	ruska	niemiec.	rz. kat.	gr. kat.	orm. kat.	ewang.	metod.	mojżesz.	
I. a	34	—	—	34	—	—	—	—	—	34
I. b	33	—	—	33	—	—	—	—	—	33
I. c	30	—	—	—	—	—	5	—	25	30
II. a	42	—	—	42	—	—	—	—	—	42
II. b	42	—	1	26	—	—	3	—	14	43
III. a	38	—	1	39	—	—	—	—	—	39
III. b	35	—	—	20	—	—	—	1	14	35
IV. a	35	—	—	34	—	1	—	—	—	35
IV. b	25	—	—	16	—	—	1	—	8	25
V. a	42	1	—	42	1	—	—	—	—	43
V. b	36	5	—	24	6	—	3	—	8	41
VI. a	30	—	—	30	—	—	—	—	—	30
VI. b	21	4	—	13	5	—	1	—	6	25
VII.	38	2	—	31	4	—	2	—	3	40
Razem	481	12	2	384	16	1	15	1	78	495

C. W i e k u c z n i ó w
z końcem roku szkolnego.

Urodzeni w roku	Liczba uczniów w klasach														Razem
	I a	I b	I c	II a	II b	III a	III b	IV a	IV b	V a	V b	VI a	VI b	VII	
1889	6	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
1888	9	8	7	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
1887	14	12	12	13	14	4	6	—	—	—	—	—	—	—	75
1886	3	5	4	12	9	11	9	5	4	—	—	—	—	—	62
1885	2	1	2	6	7	13	14	12	7	3	3	—	—	—	70
1884	—	—	—	4	5	7	3	10	7	13	7	2	2	—	60
1883	—	—	—	1	2	3	1	2	3	11	8	7	4	4	46
1882	—	—	—	—	—	1	2	3	3	10	12	11	8	7	57
1881	—	—	—	—	—	—	—	3	1	3	9	6	6	13	41
1880	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	2	3	11	21
1879	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	6
1878	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
1877	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Razem	34	33	30	42	43	39	35	35	25	43	41	30	25	40	495

Opłaty szkolne i stypendya.

Opłata szkolna za cały rok szk. 1899/900 wynosiła	. 18.440 K.
Uwolnionych od całej opłaty szkolnej w I. półr. było uczniów	326
Uwolnionych od całej opłaty szkolnej w II. półr. było uczniów	262
Taksy wstępne	502.— K.
Fundusz na środki naukowe	2.900.— ⁿ
Stypendya pobierało uczniów	. 23
Suma, którą uczniowie jako stypendyum pobrali	7.027.— ⁿ
Datki uczniów na gry i zabawy	693 K. 14 h.

2. FILIA.

A. Klasyfikacja uczniów.

Klasa	Liczba uczniów			Wynik klasyfikacyi w II. plr.					
	zapisanych	którzy wystąpili w ciągu roku szkoln.	z końcem roku szkolnego	stopień ce-lujący	stopień I.	stopień II.	stopień III.	przeznaczeni do egzaminu poprawczego	niekla-syfikowano
I. <i>d</i>	45	8	37	3	29	1	1	3	—
II. <i>c</i>	44	5	39	3	31	—	1	3	1
III. <i>c</i>	40	6	34	4	25	—	—	5	—
IV. <i>c</i>	26	—	26	2	18	—	1	5	—
Razem	155	19	136	12	103	1	3	16	1

B. Narodowość i wyznanie uczniów (z końcem r. szkolnego).

Klasa	Narodowość			Wyznanie			Razem
	polska	ruska	niemiec.	rz. kat.	gr. kat.	ewang.	
I. <i>d</i>	27	8	2	26	10	1	37
II. <i>c</i>	29	10	—	25	13	1	39
III. <i>c</i>	24	10	—	23	10	1	34
VI. <i>c</i>	20	6	—	20	6	—	26
Razem	100	34	2	94	39	3	136

C. Wiek uczniów.

z końcem roku szkolnego.

Urodzeni w roku	Liczba uczniów w klasach				Razem
	I c	II c	III c	IV c	
1889	8	—	—	—	8
1888	8	5	—	—	13
1887	9	11	3	—	23
1886	8	7	7	—	22
1885	4	9	9	5	27
1884	—	4	9	6	19
1883	—	3	6	8	17
1882	—	—	—	4	4
1881	—	—	—	3	3
Razem	37	39	34	26	186

Opłaty szkolne i stypendya.

Oplatę szkolną w I. półroczu 1899/900 uiszczyło uczniów	40
Uwolnionych od całej opłaty szkolnej w I. półr. było uczniów	108
Przed uiszczeniem opłaty szkolnej wystąpiło uczniów	1
Oplatę szkolną w II. półroczu uiszczyło uczniów	35
Uwolnionych od całej opłaty szkolnej w II. półr. było uczniów	110
Przed uiszczeniem opłaty szkolnej wystąpiło uczniów	9
Oplata szkolna w I. półr. wynosiła	1.600.— K.
„ „ II. „ „	1.400.— „
Taksy wstępne	184.80 „
Fundusz na środki naukowe	308.— „
Stypendya pobierało uczniów	4 „
Suma, którą uczniowie jako stypendyum pobrali	1.060.— K.

VI.

Ważniejsze rozporządzenia Władz szkolnych*w ciągu roku 1899/900.*

1. R. S. kr. reskryptem z dn. 12. lipca 1899 L. 14.807 wynajęła na koszt funduszu szkolnego realność pod l. 16. przy ulicy Szeptyckich celem umieszczenia czteroklasowej filii tutejszego zakładu.
2. R. S. kr. reskryptem z dn. 7. sierpnia 1899 L. 14.608 zawiadamia, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskryptem z dn. 12. czerwca 1899 L. 861 zezwolił na urządzenie rekolekcyi wielkanocnych i uwolnienia uczniów od nauki szkolnej w czasie tychże rekolekcyi.
3. R. S. kr. reskryptem z dn. 31. sierpnia 1899 L. 18.050 poleca usuwać ze szkoły uczniów, którzy noszą mundurki bez przepisanych odznak lub nieodpowiadające istniejącym przepisom.
4. R. S. kr. reskryptem z dn. 15. września 1899 L. 571/pr. przypomina zakaz urządzania składek pieniężnych między uczniami bez zezwolenia dyrektora (§. 28. przep. szkoln.)
5. R. S. kr. reskryptem z dn. 20. września 1899. L. 11.748 zawiadamia o reskrypcie P. Min. Wyzn. i Ośw. z dn. 1. maja 1899 L. 12.014 w sprawie zapisywania cenzur do katalogów klasowych w ciągu kursu.
6. R. S. kr. reskryptem z dn. 23. października 1899 L. 28.558 poleca, ażeby wykaz frekwencji uczniów według stanu z dn. 1. października przedkładano osobno dla filii, a osobno dla głównego zakładu.
7. R. S. kr. reskryptem z dn. 2. listopada 1899 L. 29.121 przesyła odpis kontraktu zawartego z właścicielem realności przy ul. Szeptyckich l. 16, najętej na umieszczenie filii tutejszego zakładu.
8. R. S. kr. reskryptem z dn. 6. listopada 1899 L. 29.162 przesyła pięć egzemplarzy Dziennika ustaw krajowych Cz. XII. z 31. października 1899 Nr. 108, ogłaszającego ustawę z dn. 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych w Galicyi, uchwaloną przez Sejm krajowy, a sankcyonowaną przez Najjaśniejszego Pana.
9. R. S. kr. reskryptem z dn. 16. listopada 1899 L. 30.672 z oznajmieniem, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskryptem z dn. 8. listopada 1899 L. 2.491 polecił, aby uroczystość imienin ś. p. Cesarzowej Elżbiety, jeżeli 19. listopada przypadnie na niedzielę, obchodzono dnia 18. lub 20. listopada.
10. R. S. kr. reskryptem z dn. 11. marca 1900 L. 6 269 ustanawia obowiązek ubezpieczenia sług szkolnych prowizorycznych w kasach chorych.

11. R. S. ur. reskryptem z dn. 29. marca 1900 L. 5.601 wydała normatywne wyjaśnienia w sprawie obliczania cenzury przeciętnej z religii, chemii i historii naturalnej przy egzaminie dojrzałości.
12. R. S. kr. reskryptem z dn. 14. marca 1900 L. 3.961 wydała zarządzenia co do obchodu rocznicy 500-letniego jubileuszu odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w dniu 7. czerwca 1900 w każdej szkole średniej i co do wysłania delegata grona nauczycielskiego na tę uroczystość do Krakowa.
13. R. S. kr. reskryptem z dn. 21. kwietnia 1900 L. 9.399 zawiadomia, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskryptem z dn. 17. marca 1900 L. 29.345/99 orzekł, iż c. k. wyższa szkoła handlowa we Lwowie stoi zupełnie na równi z dawniejszemi „akademiami handlowemi“, tak co do organizacyi, programu i celu nauki, jakoteż co do prawa jednorocznej służby wojskowej, służącego abiturjentom c. k. wyższej szkoły handlowej.
14. R. S. kr. reskryptem z dn. 3. maja 1900 L. 7.583 wyznaczyła wynagrodzenie w kwocie 50 koron rocznie rektoratowi gr. kat. seminarjum duchownemu jako zwrot wydatków za urządzenie nabożeństwa szkolnego dla tutejszych uczniów gr. kat. obrządku.
15. R. S. kr. reskryptem z dn. 10. czerwca 1900 L. 13.102 zawiadomia, że od dn. 1. września 1900 wejdą w życie nowe stemple po 5, 10 i 20 koron na opłacanie czesnego, a dotychczasowe „marki szkolne“ wyjdą z obiegu z dniem 15. sierpnia b. r.
16. R. S. kr. reskryptem z dn. 5. czerwca 1900 L. 11.512 ogłasza nowy plan naukowy dla szkół realnych, zatwierdzony reskryptem P. Min. Wyzn. i Ośw. z dn. 1. maja 1900 L. 4.202; tudzież postanowienie przejściowe, dotyczące wprowadzenia stopniowego nowego planu naukowego.

VII.

Zarządzenia w sprawie rozwoju sił fizycznych młodzieży.

Gimnastyka. Nauka gimnastyki odbywała się w zakładzie naszym nadobowiązkowo w 6 godzinach w tygodniu. Uczniów uczęszczających na ćwiczenia gimnastyczne, było w b. r. 250 czyli $62\frac{1}{2}\%$ ogólnej liczby, do szkoły zapisanych; prócz tego uczęszczało wielu do Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“.

Gry i zabawy. Na mocy reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa Oświecenia z dnia 15. października 1893 L. 18.830 (R. S. kr. 15. kwietnia 1894 L. 7.912) wprowadzono i w tym roku gry i zabawy popołudniowe a ślizgawkę w zimie dla uczniów całego zakładu. Zorganizowaniem gier zajęła się Dyrekcya wspólnie z kierownikami gier.

Boisko. W r. b. odbywały się gry i zabawy w „Parku Kiłńskiego“ na placu powystawowym, na przestrzeni między halą koncertową i placem wyscigowym.

Miejsce to wielkości około 15 morgów zamienił zarząd miasta kosztem 700 zł. w boisko, przeznaczając je do zabaw młodzieży szkolnej. Za zezwoleniem p. prezydanta miasta urządziła szkoła nasza wspólnie z c. k. IV. gimnazjum nakładem 63 zł. 6 boisk do gry lawn-tennisowej, które wyłożono ceglami i zaopatrzone w stałe siupki do siatki.

Inwentarz zabaw i gier powiększył się w tym roku o 3 komplety lawn-tennisów i przybory do nowej gry angielskiej „Rugbyfootball“ tak, że obecnie cały inwentarz liczy: 9 footballów; 6 kompletów lawn-tennisów (24 rakiet, 30 piłek, 6 siatek); 5 kompletów krokietowych (50 bramek, 20 młotków, 20 kul, 10 met); 6 krikietów do gry w jedną bramkę; 10 piłek zwykłych i palester; 4 palestry płaskie; 40 chorągiewek; lina (12 m.) do umocowania; 2 worki do gry „Rugbyfootball“; sznurki do podtrzymywania worków i następujące sprzęty: konewki i kubki na wodę; pompa pneumatyczna do footballów; 5 krzesełek polowych, apteczka podręczna i wózek dwukołowy ze skrzynią do przechowywania przyborów. Przybory te wystarczają do równoczesnego zatrudnienia grą przeszło 400 uczniów, licząc na partycję od 4—20 młodzieży.

Nauczyciele. Kierownictwa gier podjęli się w tym roku pp. Edmund Cenar, nauczyciel gimnastyki i nauczyciele zakładu: Zygmunt Łuszczyński i Konstanty Niemczykiewicz.

Gry. Mając już młodzież wprawioną w zabawach, zasobny inwentarz i wielkie boisko wprowadziliśmy zabawy dwurazowe w tygodniu dla całego zakładu.

Odbywały się one we wtorek i sobotę od 6 do 7¹/₂ godziny po południu.

Ze względów higienicznych, praktycznych i oszczędnościowych wprowadzono w tym roku zwyczaj używania do gier koszulek gimnastycznych białych i kolorowych, co przy grach, które wymagają rozróżniania grających, okazało się bardzo dobrem.

To, cośmy w zeszłym roku wypowiedzieli o grach, zaznaczamy i teraz. Młodzież młodsza i starsza garnęła się do gier chętnie. Przybywała wcześniej przed oznaczoną godziną, zgłaszała się do terycyana po przybory tej gry, którą sobie dowolnie wybrała i upodobała i zabawiała się samodzielnie. Czynność kierowników ograniczała się więc do instruowania w zabawie i nadzoru. Zaznaczamy to z przyjemnością, gdyż jest to najlepszą miarą racjonalnego kierunku gier i dowodem, że cel etyczny, jaki w grach widzimy, został do pewnego stopnia osiągnięty. Przeciętny udział w grach wynosił każdorazowo 100—120 uczniów.

VIII.

Kronika Zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 3. września 1899 uroczystem nabożeństwem w kościele szkolnym PP. Klarysek.

Egzamin wstępny do I. klasy odbył się w trzech oddziałach dnia 15. lipca tudzież dnia 2. września 1899.

Z powodu wielkiej frekwencyi utworzona została z początkiem roku szkolnego filia szkoły realnej przy ul. Szeptyckich l. 16. w gmachu wynajętym na koszt funduszu szkolnego. — Filia ta obejmująca cztery niższe klasy, otrzymała osobnego kierownika pod względem pedagogicznym i dydaktycznym i odrębne grono nauczycieli, którzy wyłącznie na filii udzielali nauki.

W gmachu głównym było 14 oddziałów równorzędnych, a na filii cztery oddziały i razem więc liczyła szkoła 18 klas równorzędnych.

Dnia 25 i 27 września 1899 odbywał się egzamin dojrzałości pod przewodnictwem inspektora szkół średnich Radey Dworu Jana N. Frankiego.

W ciągu r. szk. 1899/900 zaszły następujące zmiany w składzie grona nauczycielskiego:

1. Pr. R. S. Kr. z 18. lipca 1899 L. 463 z doniesieniem, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskrytem z dnia 22. czerwca 1899 L. 14339 zamianował zast. naucz. Dr. Eugeniusza Romera rzeczywistym nauczycielem c. k. szkoły realnej w Tarnopolu, przydzielając go do służby w tutejszym zakładzie.
2. Pr. R. S. Kr. z 18. lipca 1899 L. 463 z zawiadomieniem, że P. Minister Wyzn. i Ośw. reskrytem z dnia 22. czerwca 1899 L. 14339 nadał profesorowi gimnazyum w Jarosławiu Arturowi Passendorferowi opróżnioną posadę nauczycielską w tutejszym zakładzie.
3. Pr. R. S. Kr. z 18. lipca 1899 L. 463 z zawiadomieniem że P. Minister Wyzn. i Ośw. reskrytem z dnia 22. czerwca 1899 L. 14339 nadał profesorowi szkoły realnej krakowskiej Zbiegniewowi Szczęsnowiczowi opróżnioną posadę nauczycielską w tutejszym zakładzie.
4. R. S. K. reskrytem z dnia 7. sierpnia 1899 L. 18456 przeniosła zast. naucz. Alfreda Stahla ze szkoły realnej tarnopolskiej do tutejszego zakładu.
5. R. S. Kr. reskrytem z dnia 21. sierpnia 1899 L. 20132 udziela prof. Antoniemu Stefanowiczowi zasiłku na podróż naukową do Drezdna, Monachium, Berlina, Lipska i Norymbergii.
6. Pr. R. S. Kr. z 4. września 1899 L. 549 mianuje prof. Michała Lityńskiego, kierownikiem filii szkoły realnej, umieszczo-

nej w odrębnym gmachu i przydziela do tejże filii profesorów: Roberta Rischka i Zygmunta Łuszczyńskiego.

7. R. S. Kr. reskryptem z dnia 31. sierpnia 1899 L. 22192 mianuje Franciszka Słuszkiewicza zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie.
8. R. S. Kr. reskryptem z dnia 15. września 1899 L. 23411 mianuje Mieczysława Daszyńskiego asystentem rys. geometrycznych w tutejszym zakładzie.
9. R. S. Kr. reskryptem z dnia 5. października 1899 L. 19102 zniża liczbę godzin wykładnych profesorowi Dr. Eugeniuszowi Romerowi ze względu na jego zajęcie w c. k. szkole handlowej lwowskiej i mianuje równocześnie Kajetana Gołczewskiego zastępcą nauczyciela.
10. Pr. R. S. Kr. reskryptem z dnia 6. października 1899 L. 592 zawiadania, że P. Min. Wyzn. i Ośw. z 29. września 1899 L. 21288 przyznał prof. Romualdowi Bobinowi siódmą rangę służbową, zaś reskryptem z dnia 15. września 1899 L. 21288 profesorom: Antoniemu Stefanowiczowi, Zdzisławowi Fiałce i Włodzimierzowi Szuchiewiczowi ósmą rangę służbową.
11. R. S. Kr. reskryptem z dnia 3. października 1899 L. 25403 przyznała naucz. Dr. Eugeniuszowi Romerowi tytuł profesora i stabilizację.
12. R. S. Kr. reskryptem z dnia 2. listopada 1899 L. 29141 zamianowała Józefa Gertowskiego zastępcą nauczyciela w tutejszym zakładzie.
13. R. S. Kr. reskryptem z dnia 30. grudnia 1899 L. 31977 udziela zast. naucz. Alexandrowi Jaworskiemu jednomiesięcznego urlopu w celach naukowych.
14. R. S. Kr. reskryptem z dnia 30. grudnia 1899 L. 33654 zamianowała Wiesława Bączalskiego asystentem rys. odręcznych w tutejszym zakładzie.
15. R. S. Kr. reskryptem z dnia 14. stycznia 1900 L. 33041 udzieliła profesorom Władysławowi Zbierzchowskiemu i Zdzisławowi Fiałce krótszego urlopu celem wyjazdu do Krakowa na specjalne kursa uniwersyteckie, urządzone z końcem marca b. r. z dziedziny matematyki i nauk przyrodniczych dla nauczycieli szkół średnich.
16. R. S. Kr. reskryptem z dnia 21. lutego 1900 L. 4571 z doniesieniem, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskryptem z dnia 15. lutego 1900 L. 3230 przeniósł na własną prośbę profesora Franciszka Pohoreckiego w stały stan spoczynku z końcem lutego b. r., wyrażając mu uznanie i podziękowanie za długoletnią gorliwą służbę nauczycielską.

17. R. S. Kr. reskryptem z dnia 24. kwietnia 1900 L. 7424 udzieliła prof. Antoniemu Stefanowiczowi urlopu od 25. czerwca b. r. dla odbycia podróży naukowej.
18. R. S. Kr. reskryptom z dnia 3. maja 1900 L. 10622 zamianowała Dr. Maksymiliana Schönnetta zastępcą nauczyciela w tu-tejszym zakładzie.
19. R. S. Kr. reskryptem z dnia 21. maja 1900 L. 11458 zawiadania, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskryptem z dnia 2. maja 1900 L. 9102 udzielił profesorowi Włodzimierzowi Szuchiewiczowi urlopu dla poratowania zdrowia do końca drugiego pół-rocza b. r. szk.
20. R. S. Kr. reskryptem z dnia 12. czerwca 1900 L. 12265 udziela prof. Antoniemu Stefanowiczowi zasiłku pieniężnego celem podję-cia podróży na wystawę paryżką i wzięcia udziału w kongresie nauczycieli rysunków, który się odbędzie w Paryżu z końcem sierpnia b. r.
21. Pr. R. S. Kr. z dnia 21. czerwca 1900 L. 419 z doniesieniem, że P. Min. Wyzn. i Ośw. reskryptem z dnia 26. maja 1900 L. 12200 nadał profesorowi Józefowi Grünbergowi ósmą rangę służbową.

Dnia 9. września 1899 odbyło się uroczyste nabożeństwo ża-łobne za duszę ś. p. Cesarzowej Elżbiety, a taksamo dnia 18. listo-pada 1899 jako w przeddzień imienin ś. p. Cesarzowej Elżbiety. — Dnia 4. października 1899 obchodzono dzień imienin Najjaśniejszego Pana Cesarza Franciszka Józefa uroczystym nabożeństwem szkolnem zaś dnia 28. czerwca 1900 odprawiono uroczyste nabożeństwo ża-łobne za duszę ś. p. Cesarza Ferdynanda.

Dnia 25. listopada 1899 odbył się wieczorek muzykalno-dekla-macyjny ku uczczeniu pamięci Adama Mickiewicza w gustownie przez uczniów udekorowanej sali gimnastycznej.

Od dnia 21. do 30. maja 1900 odbył się ustny egzamin doj-rzałości pod przewodnictwem Rady Dworu P. Jana N. Frankego.

Fundusz zapomogowy im. Kruka-Heidenreicha, składa się z win-kulowanych listów zastawnych gal. Tow. kred. ziem.: a) Ser. III. Nr. 11057 na 2000 kor. b) Ser. V. Nr. 6939 i Nr. 6940 po 200 kor. i książeczki Gal. Kasy Oszczędn. Nr. 43546 na którą tkłada się go-tówką dla chwilowej fraktyfikacji.

Dnia 4. marca 1900, jako w dzień patrona szkolnego św. Ka-zimierza odbyło się solenne nabożeństwo w kościele PP. Klarysek przed ołtarzem św. Kazimierza. Po nabożeństwie rozdała Kuratora fundacji im. Kruka-Heidenreicha, w myśl aktu fundacyjnego, zapo-mogi jednorazowe po 20 koron następującym uczniom: 1) Maryanowi Krotkiemu z kl. I. a. 2) Alexandrowi Pigo z kl. III. b. 3) Stani-sławowi Kaszczukowi, z kl. III. c. 4) Janowi Trojanowi, z kl. IV. b. 5) Eustachemu Stojce, z kl. V. b.

C. k. Namiestnictwo, jako władza fundacyjna, reskrytem z dnia 15. grudnia 1899 L 122105 udzieliło kuratorji absolutorjum, biorąc przedłożone kwity w swe przechowanie. W skład kuratorji wchodzi: Dr. Teofil Gerstmann, jako przewodniczący i profesorowie: Romuald Bobin, Władysław Zbierzchowski i Ks. Dr. Jan Słószarz.

Istniejący w zakładzie fundusz zapomogowy, który powstaje z dobrowolnych datków przy zapisach na początku roku szkolnego i z innych darów, miał w r. szk. 1899/900 dochodu: 499 kr. 38 hl. a rozchodu: 487 kor. 40 hl., zwyżką w kwocie 11 kor. 98 hl. przeniesiono jako pierwszą pozycję dochodu na rok szkolny 1900/901. Z funduszu tego zakupiono książki i mundurki dla ubogich uczniów i udzielono kilku uczniom zapomóg pieniężnych.

Rok szkolny zakończono uroczystem nabożeństwem w sobotę, dnia 14. lipca 1900.

IX.

Zapisy na rok szkolny 1901.

a) Egzaminy poprawcze odbędą się dnia 31. sierpnia; *b)* Zapisy do I. klasy odbywać się będą dnia 1. września; *c)* egzamina wstępne do tejże klasy dnia 3. września; *d)* do kl. II.—VII. zapisy od dnia 1.—3. września; *e)* uroczyste nabożeństwo z powodu otwarcia nowego roku szkolnego odbędzie się dnia 4. września o godzinie 8. z rana; *f)* nauka szkolna rozpocznie się dnia 4. września.

Warunki przejścia uczniów z gimnazjum do szkoły realnej.

(Rozp. Wys. Rady Szkolnej kraj. z dnia 16. maja 1887. L. 2.764).

A. Uczeń gimnazjalny ubiegający się o przyjęcie do II., III., IV. lub V. klasy realnej, może być uwolniony od egzaminu wstępnego; 1. z religii, 2. z języka polskiego, 3. z języka niemieckiego, 4. z historii powszechnej, 5. z historii naturalnej i 6. z fizyki, jeżeli w świadectwie gimnazjalnym za ostatnie półrocze, poprzedzające bezpośrednią odnośną klasę realną, oprócz ogólnego stopnia dobrego (t. j. celującego albo pierwszego), otrzymał z wymaganego dla tej klasy przedmiotu i odnośnego materiału nauki cenzury przynajmniej „dostateczne“. Z reszty przedmiotów t. j. 1. matematyki, 2. chemii, 3. geografii i 4. rysunków, należy egzamin wstępny odbywać z wszelką ścisłością, by w interesie szkół realnych nie dopuszczać do tych zakładów uczniów nieudolnych.

B. Uczniowie ubiegający się o przyjęcie do IV. lub wyższej kl. realnej muszą się również poddać egzaminowi z języka francuskiego.

C. Co do uczniów, którzy w gimnazjum tylko w skutek niedostatecznych cenzur z języków klasycznych otrzymali ogólny stopień drugi, zastrzega sobie Rada szkolna krajowa według okoliczności rozstrzygać w poszczególnych wypadkach, czy takiego ucznia przypuścić do egzaminu wstępnego do następnej klasy realnej, przynajmniej mu zresztą wskazane powyżej ulgi.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do szkół średnich.

(Rozp. Wys. Rady Szkolnej kraj. z dnia 26. kwietnia 1890 L. 6995).

a) Z religii należy wymagać wiadomości, których z teraźniejszego rozkładu nauki nabyć powinien uczeń w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych;

b) z języka wykładowego: czytanie płynne i wyraziste, objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami; znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rzędu, poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom z uwzględnieniem głównych zasad interpunkcyj;

c) z języka niemieckiego: czytanie płynne i zrozumiałe; znajomość odmiany rodzajników i rzeczowników, przymiotników i zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych); odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej, tudzież odmiana najzwyczajniejszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem poda się uczniom w języku wykładowym;

d) z rachunków: pisanie liczb do miliona włącznie: biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi: pewność w tabliczce mnożenia, znajomość miar metrycznych.

X.

Wykaz imienny uczniów.

A. Zakład główny.

Klasa I. a).

Stopień celujący otrzymali:

1. Jasiński Kazimierz.	2. Krotki Marian.
3. Lovell Rudolf.	

Stopień pierwszy otrzymali:

4. Albert Józef	14. Humowicz Mikołaj
5. Amon Stefan	15. Iwanowski Józef
6. Berdarich Marian	16. Jarecki Tadeusz
7. Berger Adolf	17. Kostkiewicz Mieczysław
8. Bilor Władysław	18. Krajewski Roman
9. Ciągło Wacław	19. Kudewicz Bolesław
10. Dudryk Longin	20. Lutniewski Julian
11. Gorecki Jerzy.	21. Łukomski Józef
12. Hałaciński Tadeusz	22. Manasterski Bolesław
13. Hartleb Zygmunt	23. Schenk Roman
24. Trzeciecki Stefan.	

6 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacyach; stopień trzeci otrzymało 4 uczniów.

Klasa I. b).

Stopień celujący otrzymał:

1. Szczepański Ludwik.

Stopień pierwszy otrzymali:

2. Müller Jan	11. Smigielski Stanisław
3. Nitarski Tadeusz	12. Stelmach Karol
4. Owoc Bronisław	13. Tyszkowski Władysław
5. Pawłowicz Romuald	14. Uminowicz Bolesław
6. Peszkowski Stefan	15. Weleszczuk Józef
7. Sauschek Franciszek	16. Wierzejski Rudolf
8. Seredyński Józef	17. Wiśniewski Henryk
9. Seyfried Edmund	18. Zakrzewski Władysław
10. Skwarczyński Stanisław	19. Zawadzki Klemens.

Stopień drugi otrzymało 2 uczniów; stopień trzeci otrzymało 3 uczniów; 9 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną rezure z jednego przedmiotu po wakacyach.

Klasa I. c).

Stopień celujący otrzymał:

1. Taub Józef.

Stopień pierwszy otrzymali:

2. Barasz Rudolf	11. Kroch Michał
3. Biek Emil	12. Kusmer Edmund
4. Boheim Ernest	13. Laufer Jakób
5. Fell Józef	14. Müller Emil
6. Frenkel Adolf	15. Öhlenberg Joachim
7. Fried Władysław	16. Repa Władysław
8. Fröhlich Pinkas	17. Salzman Ignacy
9. Kiebel Teodor	18. Schimek Ludwik
10. Kolb Jakób	19. Schwarz Jakób
	20. Weingarten Izrael.

3 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzure z jednego przedmiotu po wakacyach; 1 uczeń otrzymał stopień drugi; 6 uczniów stopień trzeci.

Klasa II. a).

Stopień celujący otrzymali:

1. Bonasiewicz Jerzy. 2. Nikodym Otto.

Stopień pierwszy otrzymali:

3. Barbaro Zygmunt	15. Jarmułowiec Kazimierz
4. Bielecki Włodzimierz	16. Kadlec Władysław
5. Bodnar Karol	17. Kador Alfred
6. Decordé Artur	18. Kawecki Józef
7. Deryng Juliusz	19. Klimowicz Wiktor
8. Dobrowolski Leopold	20. Koczarski Henryk
9. Domański Karol	21. Kohlhepp Bożysław
10. Gryglaszewski Roman	22. Konopka Edward
11. Hartell Piotr	23. Kozłowski Stanisław
12. Hornung Ferdynand	24. Łodziński Kazimierz
13. Jakubowski Bolesław	25. Łodziński Mieczysław
14. Jankowski Józef	26. Rutkowski Karol
	27. Slanina Franciszek.

Stopień drugi otrzymało 5 uczniów; stopień trzeci 2; 8 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzure z jednego przedmiotu po wakacyach.

Klasa II. b)*Stopień celujący otrzymał:*

1. Ehrlich Adolf.

Stopień pierwszy otrzymali:

2. Bobek Adam	15. Müller Ferdynand
3. Dreikurs Józef	16. Nadolski Seweryn
4. Fischbein Bernat	17. Ostrowski Piotr
5. Horniker Henryk	18. Plager Józef
6. Langer Bronisław	19. Podłowski Józef
7. Lewicki Władysław	20. Rudy Wilhelm
8. Liebling Emil	21. Salik Adam
9. Löwenhaar Pinkas	22. Sokalski Tadeusz
10. Mazur Józef	23. Tenczarowski Adolf
11. Mayer Ludwik	24. Tomaszewski Mieczysław
12. Meisner Bolesław	25. Wandmayer Abraham
13. Merta Mieczysław	26. Wiśniewski Józef
14. Michelini Humbert	27. Wnękiewicz Władysław
28. Kienzler Roman.

Stopień drugi otrzymał 1 uczeń; stopień trzeci otrzymało 5 uczniów; 9 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa III. a).*Stopień celujący otrzymali:*

1. Goudl de Tracy Artur	2. Grześlowski Józef

Stopień pierwszy otrzymali:

2. Amon Józef	16. Kliszczy Emil
4. Bichałowicz Władysław	17. Krupski Stanisław
5. Błachowski Władysław	18. Krzysik Zygmunt
6. Boratynowicz Dominik	19. Krzywoszyński Jakób
7. Czerwiński Eugeniusz	20. Link Włodzimierz
8. Dec Karol	21. Massoczy Mieczysław
9. Dębicki Stanisław	22. Pilarski Roman
10. Dziakiewicz Berthold	23. Piotrowski Hugo
11. Dziejowski Emil	24. Schumann Józef
12. Fedorski Władysław	25. Schumann Ryszard
13. Gołąb Władysław	26. Thiel Józef
14. Hickiewicz Tadeusz	27. Żukowski Roman
15. Jakiel Stanisław	28. Skórski Stanisław

Stopień drugi otrzymało 3 uczniów; 8 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa III. b).*Stopień celujący otrzymali:*

1. Frey Arnold	2. Müller Adolf
	3. Rogowski Roman,

Stopień pierwszy otrzymani:

4. Bernstein Ignacy.	14. Sasiada Tadeusz
5. Bittner Alexander	15. Schabenbeck Henryk
6. Chajes Joachim	16. Soltyński Henryk
7. Ehrlich Herman	17. Sroczyński Adam
8. Kusmer Leopold	18. Sroczyński Tadeusz
9. Mund Maks,	19. Stand Izidor
10. Nędzowski Jan	20. Wagner Chaim
11. Odrzywolski Zbigniew	21. Waligórski Tadeusz
12. Pirgo Aleksander	22. Wiktor Roman
13. Sawicki Władysław	23. Żurowski Ludwik

Stopień drugi otrzymało 3 uczniów; stopień trzeci 1; ośmiu uczniom pozwolono niadostateczną cenzurę z jednego przedmiotu poprawić po wakacyach.

Klasa IV. a).*Stopień celujący otrzymał:*

1. Kasprzycki Roman.

Stopień pierwszy otrzymani:

2. Adel Wiktor	15. Łobocki Władysław
3. Baranowski Kazimierz	16. Łuczkiwicz Roman
4. Feliński Roman	17. Majewski Maryan
5. Fetter Maryan	18. Paciorkowski Franciszek
6. Fornelski Tadeusz	19. Pawlikiewicz Mikołaj
7. Forst Jan	20. Piasecki Edmund
8. Głaczyński Zenon	21. Pieniążkiewicz Witold
9. Jadowski Władysław	22. Poznański Izidor
10. Jaegermann Franciszek	23. Poznański Jan
11. Kirschner Wiktor	24. Riedl Edmund
12. Kozłowski Władysław	25. Runge Kazimierz
13. Kusztelan Zygmunt	26. Siedmiograj Bronisław
14. Legieżyński Maryan	27. Żurowski Roman

Jeden uczeń otrzymał stopień drugi; 7 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacyach.

Klasa IV. b).*Stopień celujący otrzymali:*

1. Fischer Arnold	2. Jampoler Wilhelm
	3. Trojan Jan.

Stopień pierwszy otrzymali:

4. Bełkowski Alexander	10. Pেকেles Ozyasz
5. Finkelstein Benhard	11. Przybylski Michal
6. Fränkel Ignacy	12. Rischka Stefan
7. Lichtmann Izydor	13. Spiegel Leopold
8. Łodziński Stanisław	14. Sylora Władysław
9. Nesterski Ludwik	15. Völpel Roman

6 uczniów otrzymało stopień drugi; 4 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacyach.

Klasa V. a)*Stopień celujący otrzymali:*

1. Birówka Roman	3. Deimel Leopold
2. Kryński Mieczysław	4. Piechorski Zygmunt

Stopień pierwszy otrzymali:

5. Arway Stefan Ludwik	14. Mańkowski Juliusz
6. Dąbrowski Franciszek	15. Mianowski Edward
7. Dąbrowski Stanisław	16. Południowski Stanisław
8. Ignatowicz Bogusław	17. Rosenbusch Józef
9. Jakoubek Alfred	18. Rudkowski Józef
10. Janelli Roman	19. Schmidt Witold Artur
11. Kohmann Stanisław	20. Till Ernest
12. Komornicki Kornel	21. Victorin Stanisław
13. Manasterski Stefan	22. Widt Józef
	23. Wróblewski Józef.

Stopień drugi otrzymało 9 uczniów, stopień trzeci 3 uczniów, 8 uczniom pozwolono poprawić cenzurę niedostateczną z jednego przedmiotu po wakacyach.

Klasa V. b).*Stopień celujący otrzymali:*

1. Izak Natan	3. Szeliga Henryk
2. Styks Bronisław	4. Truchanowicz Zygmunt
	5. Tyski Felix.

Stopień pierwszy otrzymali:

6. Awin Józef	12. Niedźwiedzki Kazimierz
7. Feller Henryk	13. Ogrodziński Witold
8. Gebhard Artur	14. Orzechowski Edward
9. Janusz Roman	15. Schönfeld Adolf
10. Juffy Wilhelm	16. Stankiewicz Zygmunt
11. Łoziński Maryan	17. Szwedzicki Czesław

18. Tiger Adam	20. Zakrzewski Czesław
19. Widy Józef	21. Kotowicz Jerzy
	22. Łukasiewicz Stefan,

4 uczniów otrzymało stopień 2, 3 uczniów stopień trzeci, 12 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa VI. a).

Stopień celujący otrzymał:

1. Stefanowski Bohdan.

Stopień pierwszy otrzymał:

2. Baranowski Dante	7. Leniecki Paweł
3. Bauer Tadeusz	8. Linek Jan Alojzy
4. Goleczewski Włodzimierz	9. Lochschmid Rudolf
5. Greger Władysław	10. Łoziński Tadeusz Zenon
6. Kridl Manfred	11. Ptaszek Maryan
	12. Schweiner Karol.

Stopień drugi otrzymało 3 uczniów, stopień trzeci 3 uczniów. 11 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę po wakacjach.

Klasa VI. b)

Stopień celujący otrzymali:

1. Berggrün Jonas	2. Zbierzchowski Jan
	3. Żółczyński Hipolit.

Stopień pierwszy otrzymali:

4. Bursztyn Wiktor	10. Romaniszyn Jan
5. Czaplicki Stanisław Roman	11. Sattler Abraham
6. Dobrzański Mieczysław	12. Szuchiewicz Włodzimierz
7. Fleck Lazar	13. Szumski Stefan
8. Leiter Berisch	14. Walentiuk Mikołaj
9. Nowakowski Tadeusz	15. Załuszkowski Jan.

Stopień drugi otrzymał 1 uczeń, stopień trzeci otrzymał 1 uczeń, 8 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa VII.

Stopień celujący otrzymali:

1. Ciapura Eliasz	2. Pliszewski Józef
	3. Wolf Karol.

Stopień pierwszy otrzymali:

4. Argasiński Henryk	20. Groszek Stanisław
5. Bauer Władysław	21. Guzowski Felix
6. Boznański Zygmunt	22. Herbst Mieczysław
7. Bruliński Maryan	23. Horniker Józef
8. Chmura Józef	24. Klimowicz Stanisław
9. Czarnecki Stefan	25. Kondal Maxymilian
10. Darowski Bolesław	26. Kowalski Włodzimierz
11. Daszkiewicz Karol	27. Lorflng Jan
12. Derdacki Władysław	28. Platowski Zygmunt
13. Doliński Witold	29. Polański Kazimierz
14. Donsaft Leonard	30. Robakowski Michał
15. Fedorski Zygmunt	31. Szule Józef
16. Fischer Salomon	32. Szkolnicki Franciszek
17. Goldberg Herman	33. Tołłoczko Bolesław
18. Gołębski Eugeniusz	34. Wolski Alexander
19. Góralski Juliusz	35. Zysko Jan.

Dwaj uczniowie otrzymali stopień drugi. Dwom uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Wynik egzaminu dojrzałości w roku szkolnym 1899/900.

I. Do egzaminu dojrzałości we wrześniu 1899 zgłosiło się 13 abiturientów tutejszego zakładu, 2 eksternistów i 2 prywat.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

1. Gottwald Kazimierz	7. Zdanowicz Eugeniusz
2. Juhre Alexander	8. Wiśniewski Witold
3. Nowakowski Wacław	9. Stencel Włodzimierz (ekstern.)
4. Pirgo Michał	10. Hoffmann Stanisław
5. Schumann Jan	11. Knorek Józef
6. Wąsowski Roman	12. Speiser Salomon.

Reprobowano na rok 2 uczn. publ., 2 prywat. i 1 ekst.

II. Do egzaminu dojrzałości w czerwcu 1900 zgłosiło się: a) po raz pierwszy: 34 uczn. publ. i 3 eksternistów; b) po raz drugi: 4 uczn. publ., 2 prywatystów i 1 eksternista i razem 44 abiturientów.

Świadectwo dojrzałości z odznaczeniem otrzymali:

1. Ciapura Eliasz	3. Wolf Karol
2. Pliszewski Józef	4. Wolski Alexander

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

5. Bauer Władysław	7. Bruliński Maryan
6. Boznański Zygmunt	8. Chmura Józef

9. Czarnecki Stefan	20. Klimowicz Stanisław
10. Darowski Bolesław	21. Lorring Jan
11. Daszkiewicz Karol	22. Platowski Zygmunt
12. Derdacki Władysław	23. Polański Kazimierz
13. Doliński Witold	24. Szkolnicki Franciszek
14. Donsaft Leonard	25. Tolłoczko Bolesław
15. Gołębski Eugeniusz	26. Zyško Jan
16. Góralski Juliusz	27. Sikorski Tadeusz (ekst.)
17. Groszek Stanisław	28. Rebczyński Romuald (ekst.)
18. Guzowski Felix	29. Zajączkowski Bolesław (ekst.)
19. Herbst Mieczysław	30. Neumann Leopold (ekst.)

Na jeden rok reprobowano czterech uczniów publicznych i jednego eksternistę, bez terminu trzech eksternistów, sześciu abiturientom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po feryach.

B. Filia.

Klasa I. a).

Stopień celującyotrzymali:

1. Kondal Adam	2. Pichler Zygmund
	3. Prökl Tadeusz

Stopień pierwszy otrzymali:

4. Bukojemski Stefan	18. Mitschein Ludwik
5. Chorąży Roman	19. Mitschke Karol
6. Czajkowski Adam	20. Mozer Wilhelm
7. Czerny Bronisław	21. Neusser Kazimierz
8. Dębicki Mieczysław	22. Noweluk Włodzimierz
9. Dzikowski Edward	23. Nowakowski Józef
10. Ertel Bronisław	24. Noworyta Roman
11. Fedyński Teodory	25. Ostrowski Leon
12. Festenburg Artur	26. Paleolog Jerzy
13. Gliniański Maxymilian	27. Robotycki Józef
14. Gonczakowski Romau	28. Rudnicki Antoni
15. Harasymowicz Kazimierz	29. Słoński Kazimierz
16. Jahl Mieczysław	30. Starzewski Alexander
17. Kalnicki Wiktor	31. Teodorowicz Teodor
	32. Titz Henryk.

Stopień drugi otrzymał 1 uczeń; stopień trzeci 1; trzem uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa II. c).

Stopień celujący otrzymali:

1. Kręczyński Alexander	2. Mazur Józef
3. Zawadowski Henryk.	

Stopień pierwszy otrzymali:

4. Berezowski Alexander	19. Holinka Franciszek
5. Bistrzeń Ludwik	20. Iżycki Józef
6. Bruliński Kazimierz	21. Kellner Franciszek
7. Bryła Włodzimierz	22. Kowalczyk Mikołaj
8. Butz Henryk	23. Lewicki Bolesław
9. Chutkowski Adam	24. Lewicki Józef
10. Dominik Stanisław	25. Mrzygłódzki Roman
11. Dorożyński Leon	26. Pietruszewicz Józef.
12. Dyszyński Stanisław	27. Schäffel Józef
13. Frantl August	28. Skarda Władysław
14. Fuliński Antoni	29. Skórski Kazimierz
15. Goebel Gustaw	30. Styks Rudolf
16. Halka Julian	31. Szargut Eustachy
17. Heimroth Emil	32. Szupelak Edward
18. Heitzman Kazimierz	33. Tałuch Andrzej
34. Wołyszyn Jan.	

Stopień drugi otrzymał uczeń 1; stopień trzeci 1; 3 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa III. c).

Stopień celujący otrzymali:

1. Karasiński Tadeusz	3. Woźniak Józef
2. Sabiński Wiktor	4. Zawirski Felix.

Stopień pierwszy otrzymali:

5. Cegielski Ignacy	15. Krzeczkowski Jan
6. Cytulski Józef	16. Łukowski Stanisław
7. Drozdowski Ignacy	17. Mazur Eustachy
8. Duma Michał	18. Mieczkowski Władysław
9. Fuliński Michał	19. Nowicki Stefan
10. Gliniański Włodzimierz	20. Oleskow Roman
11. Golch Eugeniusz	21. Oryszczak Stanisław
12. Holan Ludwik	22. Padiak Julian
13. Jarymowicz Tadeusz	23. Piątkowski August
14. Kaszczuk Stanisław	24. Posselt Ignacy

25. Słoński Stefan	27. Święcicki Kazimierz
26. Sokołowski Wincenty	28. Szramowicz Stanisław
29. Zachwatowicz Wacław.	

5 uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

Klasa IV. c).

Stopień celujący otrzymali:

1. Dąbrowski Teodor Zygmunt	2. Schönhofer Karol.

Stopień pierwszy otrzymali:

3. Balko Tadeusz	12. Kostiuk Ferdynand Leopold
4. Bistroń Stanisław Waleryan	13. Kozubski Kazimierz August
5. Bystrzonowski Kazimierz	14. Lopata Karol
6. Daszkiewicz Stanisław	15. Makulski Tadeusz Ludwik
7. Głodziński Tadeusz Wojciech	16. Rauch Bronisław Kazimierz
8. Głowacki Alojzy Piotr	17. Sakiewicz Maryan Zyg. Józef
9. Harasymowicz Alojzy Stan.	18. Sawczyński Leon Tecfil
10. Jaworski Stanisław Włodz	19. Święcicki Stefan Stan. Antoni
11. Kielanowski Tadeusz Izydor	20. Wiźniuk Roman.

1 uczeń otrzymał stopień trzeci; pięciu uczniom pozwolono poprawić niedostateczną cenzurę z jednego przedmiotu po wakacjach.

C. W i e k u c z n i ó w.

z końcem roku szkolnego.

Urodzeni w roku	Liczba uczniów w klasach				Razem
	I a	II c	III c	IV c	
1889	8	—	—	—	8
1888	8	5	—	—	13
1887	9	11	3	—	23
1886	8	7	7	—	22
1885	4	9	9	5	27
1884	—	4	9	6	19
1883	—	3	6	8	17
1882	—	—	—	4	4
1881	—	—	—	3	3
Razem	37	39	34	26	186

Opłaty szkolne i stypendya.

Oplatę szkolną w I. półroczu 1899/900 uiszczyło uczniów	40
Uwolnionych od całej opłaty szkolnej w I. półr. było uczniów	108
Przed uiszczeniem opłaty szkolnej wystąpiło uczniów	1
Oplatę szkolną w II. półroczu uiszczyło uczniów	35
Uwolnionych od całej opłaty szkolnej w II. półr. było uczniów	110
Przed uiszczeniem opłaty szkolnej wystąpiło uczniów	9
Oplata szkolna w I. półr. wynosiła	1.600.— K.
„ „ II. „ „	1.400.— „
Taksy wstępne	184.80 „
Fundusz na środki naukowe	308.— „
Stypendya pobierało uczniów	4 „
Suma, którą uczniowie jako stypendyum pobrali	1.060.— K